

Wienerberger A/S
Petersminde Teglværk
Assensvej 154
5771 Stenstrup

CVR-nr. 10502306

Klima og ressourcer

Kontaktperson: Gitte Gro

E-mail: gitte.gro@rsyd.dk

Direkte tlf.: 29201940

KS: TBS

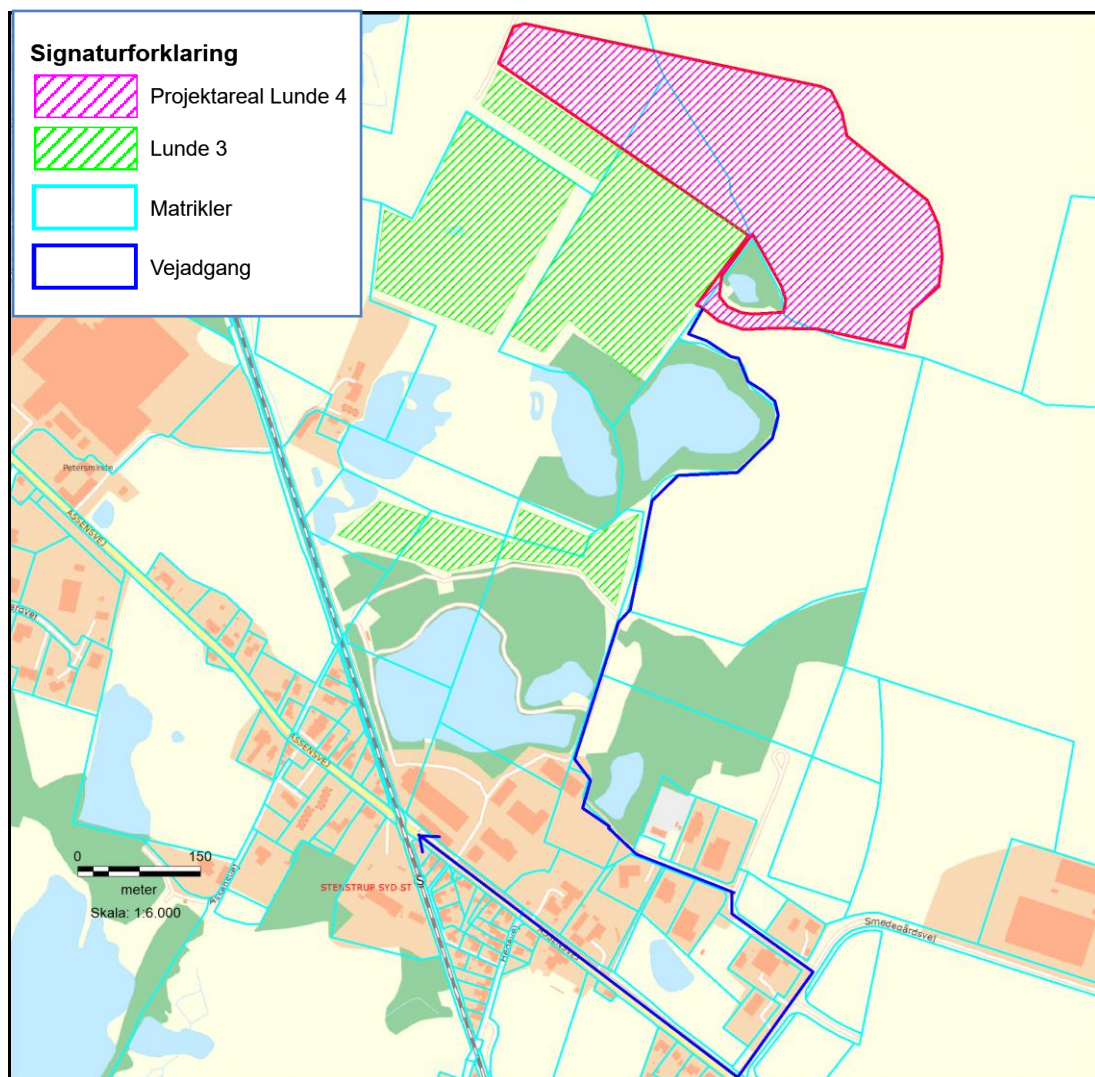
Dato: 31. oktober 2019

Sagsnr: 18/25979

Skabelonversion: 4

TILLÆG TIL TILLADELSE TIL ERHVERVSMÆSSIG RÅSTOFINDVINDING AF 30. AUGUST 2018

gældende til den 30. august 2028 på dele af matr. nr. 9b Stenstrup By, Stenstrup, 5i Lunde By, Lunde og 3 og 8i Kirkeby By, Kirkeby i Svendborg Kommune.

Indholdsfortegnelse

1	Afgørelse.....	2
1.1	Tillæg til tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding	2
1.2	Før tillægget tages i brug.....	3
1.3	Ejerforhold.....	3
2	Sagens baggrund.....	3
3	Ændringer af Vilkår	4
4	Sikkerhedsstillelse	6
5	Ansøgningsprocessen.....	7
5.1	Myndighedshøring	7
5.2	Miljøvurderingsloven	8
5.3	Partshøring	9
6	Regionens vurdering af sagen.....	10
6.1	Lovgrundlag	10
6.2	Gennemgang af hensyn og vurderinger.....	10
7	Klagevejledning og underretning	16
7.1	Klagevejledning	16
7.2	Underretning om afgørelsen	17
8	Bilag	18
1	Oversigtskort	
2	Grave- og efterbehandlingsplan	
3	Screeningsafgørelse inkl. VVM-skema	
4	Vandindvindingstilladelse	
5	Eksisterende tilladelse	

1 Afgørelse

Forud for meddelelse af dette tillæg har Region Syddanmark vurderet, hvilke vilkår, der skal fastsættes, samt foretaget en hensynsafvejning i henhold til råstoflovens § 3.

Der redegøres i afsnit 5 nærmere for afvejningen af hensyn samt vurderingen af hvilke vilkår, indvindingen kræver.

Afgørelsen er truffet på baggrund af:

- råstofloven (lov om råstoffer jf. lovbekendtgørelse nr. 124 af 26. januar 2017) § 7 stk. 1.
- miljøvurderingsloven (lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) jf. lovbekendtgørelse nr. 1225 af 25. oktober 2018)
- Region Syddanmarks Råstofplan 2016
- habitatbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter)
- habitatdirektivet (direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter)

Øvrigt lovstof, som der henvises til i teksten:

- forvaltningsloven (forvaltningsloven jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014)

Samtidige afgørelser fra andre myndigheder:

Svendborg Kommune har 3. juni 2019 meddelt dispensation/tilladelse efter vandforsyningsloven til indvinding af råstoffer under grundvandsspejl som beskrevet i vurderingsafsnittet. Se bilag 7.4 for kopi af afgørelsen.

1.1 Tillæg til tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding

Region Syddanmark meddeler hermed tillæg til eksisterende tilladelse til indvinding af op til 25.000 m³ gulbrændende ler årligt på 9,6 ha af matr. nr. 9b Stenstrup By, Stenstrup, 5i Lunde By, Lunde og 3 og 8i Kirkeby By, Kirkeby i Svendborg Kommune, se oversigtskort bilag 1. Regionen har tidligere meddelt tilladelse til at indvinde rødbrændende ler på samme areal derfor kaldes denne afgørelse et tillæg.

Tillægget meddeles i medfør af råstoflovens § 7, stk. 1. Tillægget er betinget af vilkårene, som er stillet i medfør af råstoflovens § 10 og tilhørende forudsætninger.

Vilkårene er også bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår retten er stiftet og uanset om der er sket tinglysning.

Såfremt hele ressourcen ikke er indvundet ved tilladelsens udløb, kan der ansøges om en ny tilladelse eller der kan ansøges om tilladelse til udvidelse eller ændring af indvindingsområdet.

Råstoftilladelsen kan tilbagekaldes af råstofmyndigheden i tilfælde af grov eller gentagen overtrædelse af vilkårene, jf. råstoflovens § 11.

Tillægget bortfalder jf. § 10, stk. 7, hvis det ikke er udnyttet inden 3 år efter meddelelsen eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

1.2 Før tillægget tages i brug

Region Syddanmark skal give accept til at indvindingen påbegyndes. Følgende forudsætninger skal være opfyldt:

- Klagefristen skal være udløbet. Evt. klager over tillægget har som udgangspunkt opsættende virkning. Derfor skal klagefristen være udløbet før regionen kan give accept til indvinding.

1.3 Ejerforhold

Ifølge tingbogen står Hvidkilde Gods som ejer af matr.nr. 9b Stenstrup By, Stenstrup, 5i Lunde By, Lunde og 3 og 8i Kirkeby By, Kirkeby i Svendborg Kommune. Ejer har givet samtykke ved underskrift på ansøgningen.

2 SAGENS BAGGRUND

Wienerberger A/S, Petersminde Teglværk har, den 30. august 2018, fået tilladelse til at indvinde rødbbrændende ler, på 9,6 ha af dele af matrikel nr. 9b Stenstrup By, Stenstrup, del af 5i Lunde By, Lunde samt del af 3 og 8i Kirkeby By, Kirkeby, herefter kaldet projektarealet, ejet af Hvidkilde Gods.

Ansøger har imidlertid foretaget en detaljeret kortlægning af arealet og fundet at der, ud over rødbbrændende ler, også findes gulbrændende ler i en sådan mængde, at det har økonomisk interesse.

Efterfølgende søger Wienerberger Teglværk A/S regionen om tilladelse til også at grave den gulbrændende ler på projektarealet. Råstofferne skal anvendes til fremstilling af gule teglprodukter.

Den gulbrændende ler findes i en tykkelse på 2-4 m på projektarealet og Wienerberger A/S ønsker at grave til ressourcens bund eller maksimalt ca. 5 m under terræn og ca. 2 m under grundvandspejl. Der søges om en årlig indvinding på maksimalt 25.000 m³ heraf op til halvdelen under grundvandsspejl.

Til indvindingen søges om at anvende 1 gravemaskine. Råstofferne vil blive transporteret fra arealet på en traktor med sættevogn. Der ansøges om samme driftstider og adgangsvej som er gældende i den eksisterende tilladelse til at indvinde rødbrændende ler, dvs. mandag til fredag fra 7-18 i max 3 årlige perioder af op til 6 ugers varighed, med til- og frakørsel til Assensvej via Smedegårdsvej.

Efterbehandlingsplanen søges ændret fra landbrugsjord i den eksisterende tilladelse til natur med sø(er), uden brug af gødning eller pesticider.

Regionen har foretaget en søgning i systemerne hvoraf det fremgår at:

- Projektarealet ligger i område med særlige drikkevandsinteresser (OSD), men udenfor nitratfølsomt indvindingsopland (NFI), udenfor indvindingsopland til vandværker og mere end 250 m fra private drikkevandsboringer.
- Der løber et beskyttet dige langs projektarealet mod vest.
- Der ligger en overkørselstilladelse i den allerede meddelte tilladelse til at grave rødbrændende ler.
- Det ansøgte ligger i udkanten af området der er udlagt til graveområde for rødbrændende ler i gældende Råstofplan. En del af arealet ligger dog uden for udlagt graveområde.
- Projektarealet er ikke udlagt til graveområde for gulbrændende ler i gældende Råstofplan og det ansøgte skal derfor godkendes af det politiske udvalg før der kan meddeles en tilladelse.

Regionen vil først træffe afgørelse efter miljøvurderingsloven og dernæst en afgørelse efter råstofloven. Det ansøgte areal fremgår af oversigtskort på bilag 1.

3 ÆNDRINGER AF VILKÅR

I dette afsnit fremgår ændringer og tilføjelser af vilkår, der er tilknyttet "tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af rødler på del af matrikel nr. 9b Stenstrup By, Stenstrup, 5i Lunde By, Lunde samt 3 og 8i Kirkeby By, Kirkeby i Svendborg Kommune gældende til den 1. juli 2028, meddelt den 30. august 2018.

Vilkårene er som udgangspunkt stillet med hjemmel i råstofloven. Det fremgår, hvis de er stillet efter anden lovgivning. De øvrige vilkår i den eksisterende tilladelse er fortsat gældende.

Regionen har på baggrund af sagens oplysninger truffet afgørelse om, at følgende vilkår skal ændres:

Vilkår 2 under Drift fremgår som:

2. Der må årligt indvindes 25.000 m³ rødler.

Vilkår 2 under Drift erstattes af:

2. Der må årligt indvindes 25.000 m³ rødbrændende og/ eller gulbrændende ler.

Vilkår 31, 32 og 36 under Efterbehandlingsvilkår fremgår som:

31. Da arealet planlægges efterbehandlet til landbrugsmæssig drift stilles der ikke krav om en specifik efterbehandlingsplan. Alle ændringer i nedenstående vilkår for efterbehandling skal godkendes af Region Syddanmark.

32. Indvindingsområdet skal efterbehandles til jordbrugsmæssig drift. Mulden skal dozes tilbage på det afgravede areal der skal behandles så det bliver egnet til jordbrugsformål. Ved behov skal der grubbes og drænes.

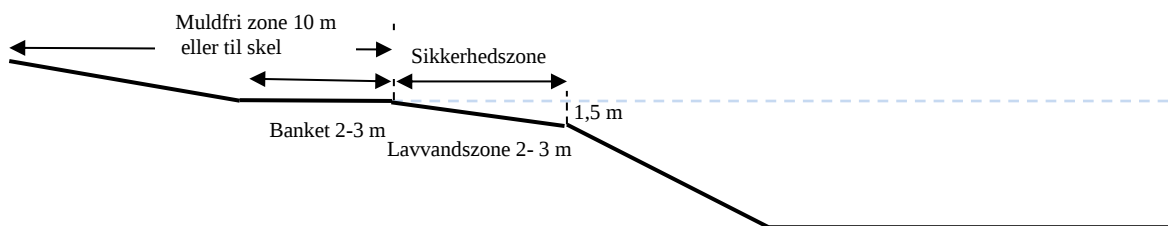
36. Hældningen på arealerne skal være mellem 1:6 og 1:7.

Vilkår 31, 32 og 36 under Efterbehandlingsvilkår erstattes af:

31. Efter endt gravning skal der efterbehandles til natur med søer og uden brug af gødning eller pesticider efter den godkendte grave- og efterbehandlingsplan, jf. bilag 2.

32. Alle ændringer i efterbehandlingsplanen skal godkendes skriftligt af Region Syddanmark.

36. Ved etableringen af gravesøer anvendes følgende principskitse:

Figur 1. Principskitse for efterbehandlingen af en gravesø

- Søen skal anlægges med jævnt skrånende bund og bredder.
- Langs søbredden i vandet skal der af sikkerhedsmæssige årsager etableres en 2-3 m bred og ikke over 1,5 m dyb lavvandszone. Den må ikke udføres af, eller beklædes med hverken overjord eller muld.
- Der udlægges en mindst 10 meter bred (eller til skel) dyrkningsfri bræmme omkring den efterbehandlede gravesø for at sikre vand- og naturkvaliteten i søen. Bræmmen regnes fra søens højeste vandstand.
- Eventuelle øer må ikke dannes ved opfyldning med opgravet materiale, men kan etableres ved at lade mindre partier stå uafgravede.
- Der må ikke laves forbindelse mellem sø og vandløb, heller ikke via dræn.
- Der må af hensyn til søens naturværdis ikke udsættes ænder, fisk, eller andre dyr i søen, og der må ikke fodres i eller nær søen.

Tilføjelse af vilkår 41

41. I tilfælde af gravning på tilgrænsende ejendomme kan Region Syddanmark på et hvilket som helst tidspunkt under som efter gravningens afslutning forlange gennemgravning og efterbehandling af skelområdet.

Da der skal graves under grundvandsspejl i forbindelse med indvinding af den gulbrændende ler er Svendborg Kommune ansøgt om og har meddelt Tilladelse til vandindvinding og grundvands-sænkning i tilknytning til tillægget til tilladelsen på del af matr. nr. 9b Stenstrup By, Stenstrup med flere.

Regionen har på baggrund af sagens oplysninger truffet afgørelse om, at følgende vilkår fastsat af kommunen skal tilføjes:

Kommunens vilkår efter vandforsyningsloven § 20, 26 og 28

42. Wienerberger A/S skal indberette indeværende års mængde ler, der er gravet under grundvandsspejlet, senest den 1.februar året efter. Indberetningen til kommunen skal ske via e-mail, som sendes til vand@svendborg.dk. Denne bestemmelse kan til enhver tid ændres af Svendborg Kommune.
43. Det skal sikres, at lergravningen ikke medfører, at vandstanden i den § 3 beskyttede sø på den sydlige del af det ansøgte areal ændres. Gravningen under grundvandsspejlet skal derfor begynde i god afstand fra den beskyttede sø, så det er grundvand fra den omkringlæggende ler der strømmer til gravesøen, og ikke vand fra den beskyttede sø. Når gravesøen er etableret, kan der graves mod den beskyttede sø.
44. Der må på intet tidspunkt graves så tæt på den § 3 beskyttede sø, at der skabes et sammenhængende vandspejl mellem den nuværende sø og en gravesø.
45. Hvis miljøtilstanden i søer, vandløbet eller moser i området mod forventning ændres væsentligt, og det ikke kan udelukkes, at det skyldes vandindvindingen tilknyttet lergravningen, kan Svendborg Kommune kræve, at indvindingsmængden reduceres.

4 SIKKERHEDSSTILLELSE

Efterbehandlingen af projektarealet ændres fra landbrug til natur. I den gældende tilladelse stilles krav om en sikkerhed på kr. 300.000. Det er regionens vurdering at dette beløb dækker den ændrede efterbehandling hvorfor beløbets størrelse ikke ændres.

5 ANSØGNINGSPROCESSEN

Afsnittet beskriver forløbet omkring myndighedshøringen, partshøringen, de indkomne høringssvar samt regionens bemærkninger til disse.

5.1 Myndighedshøring

Ansøgningsmaterialet har i perioden fra den 27. november 2018 til den 2. januar 2019 været i myndighedshøring jf. råstoflovens § 8 med henblik på samordning med andre myndigheder for at klarlægge, om en råstoftilladelse på arealet kræver øvrige tilladelser, dispensationer og lignende. Materialet har været sendt til følgende myndigheder:

- Myndighed, Svendborg Kommune
- Myndighed, Øhavsmuseet
- Ansøger, Wienerberger Teglværk A/S
- Lodsejer, Hvidkilde Gods

Der indkom følgende høringssvar:

Fra Svendborg Kommune	Kommentar fra Region Syddanmark
Svendborg Kommune vurderer, at det er positivt, at også forekomsten af blåler kan anvendes fra graveområdet. Afgravningen af blåleren har medført nedenstående ændringer i udtalelsen mht. grundvandsbeskyttelse og vandforsyning mens udtalelserne mht. Natur, vej og lodsejer mv. er uændret.	Regionen har for god ordens skyld indsat Svendborg Kommunes udtalelse om natur og vej i forbindelse med myndighedshøring af ansøgning om tilladelse til <u>rød</u>brændende ler på samme projektareal. "Natur: Bilag IV og NBL § 3: Vi vurderer, at det ansøgte ikke vil påvirke arter omfattet af Habitatdirektivets Bilag IV eller natur omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Vurderingen er foretaget på følgende forudsætninger: • aktiviteterne må ikke foregå på arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 • aktiviteterne må ikke påvirke vandstanden på nærliggende § 3 arealer • den viste, eksisterende tilkørselsvej må ikke udvides. Hvis ovenstående ikke kan sikres, skal der på forhånd indsendes en ansøgning om dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3. Vej: Der er allerede en lovlig etableret adgang. Grusvejen gennem det kommunalt ejede areal må

	benyttes til lerkørsel. Når teglværket i en periode ikke skal køre ler, skal adgangsvejen være afspærret med to hofmandsklodser Efter endt lerkørsel skal kommunens grusvej efterlades i samme eller bedre stand. Vejen må dog ikke udvides, og udbedringer må ikke ske uden forudgående aftale med Svendborg Kommune. Den offentlige asfalterede vej skal rengøres efter behov.”
Grundvandsbeskyttelse og vandforsyning: Råstofgraven vil ligge inden for OSD, men uden for indsatsområde for nitrat. Det nærmeste vandværk er Lunde Ny Vandværk, Svendborg Vand. Der er omkring 1,25 km til deres nærmeste boring og råstofgraven ligger uden for vandværkets indvindingsomland. Grundvandstrømmen vurderes at være vestlig i det dybere grundvandsmagasin. Lertykkelsen vurderes at være mellem 15 og 30 m i området. Nærmest private vandindvinding ligger omkring 500 m mod vest. Råstofindvindingen vil fjerne 3-6 m af leret under muldlaget og med baggrund i den forholdsvis store afstand til vandindvindingerne og det overvejende tykke lerdække vurderes råstofindvindingen ikke at være i strid med drikkevandsinteresserne i området.	Ansøgningen om gulbrændende ler på projektarealet gælder også som ansøgning efter andre love, jf. råstoflovens § 8 om den såkaldte samordningspligt. Svendborg Kommune er myndighed når det gælder grundvand og kommunen har meddelt en tilladelse til indvinding under grundvandsspejlet der kan ses som bilag 4.
Øhavsmuseet	
Museet har ikke haft yderligere bemærkninger ift. tidligere ansøgning hvor de skrev: ”Svendborg Museum har stor interesse i det berørte område og anbefaler en arkæologisk forundersøgelse forud for indvinding på det omtalte område.”	Når den gulbrændende ler skal indvindes er der aførmet og gravet rødbrændende ler. En evt. arkæologisk forundersøgelse vil være udført før den rødbrændende ler indvindes og derfor ikke være aktuel når der skal indvindes gulbrændende ler.

5.2 Miljøvurderingsloven

Screeningsafgørelsen

Projektet er opført på miljøvurderingslovens bilag 2, hvilket betyder at Region Syddanmark har foretaget en screening af projektet efter kapitel 8 i miljøvurderingsloven.

Region Syddanmark har på baggrund af den gennemførte screening vurderet, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. lovens § 16. Der er derfor ikke krav om en miljøvurdering, og der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer på det ansøgte areal.

Region Syddanmarks screeningsafgørelse inkl. vurdering fremgår af bilag 3.

Screeningsafgørelsen har været i høring ved berørte parter i perioden den 7. januar 2019 til den 4. februar 2019. Svendborg Kommune (Team natur) har bemærket at de er enige i konklusionen.

Afgørelsen om at der ikke er pligt til at udarbejde en miljøkonsekvensrapport (tidl. VVM-redegørelse) er meddelt den 11. februar 2019 i henhold til miljøvurderingslovens § 21, stk. 1. Klagefristen udløb den 11. marts 2019.

Råstofindvindingstilladelsen med de stillede vilkår sikrer, at der ikke er nogen væsentlig miljøpåvirkning forbundet med indvindingen.

5.3 Partshøring

Region Syddanmark har foretaget en partshøring i medfør af forvaltningslovens § 19, stk. 1. I forbindelse med partshøringen har Region Syddanmarks udkast til tilladelse samtidigt været i høring hos Svendborg Kommune om fastsættelse af vilkår om efterbehandling i medfør af råstoflovens § 10a.

Der er følgende myndigheder og parter i denne sag:

Navn	Adresse
Svendborg Kommune	Jakob Nørby, jakob.norby@svendborg.dk
Øhavsmuseet	Øhavsmuseet, ohavsmuseet@ohavsmuseet.dk
Lodsejer	Hvidkilde Gods, hvidkilde@hvidkilde.dk
Ansøger	Wienerberger Teglværk, kerstin.polozek@wienerberger.dk og jedb@orbicon.dk
Rådgiver	Jens Demant, Orbicon, jedb@orbicon.dk

Høringen er sendt til myndigheder og parter. Høringen forløb i perioden fra den 20. august 2019 til den 17. september 2019.

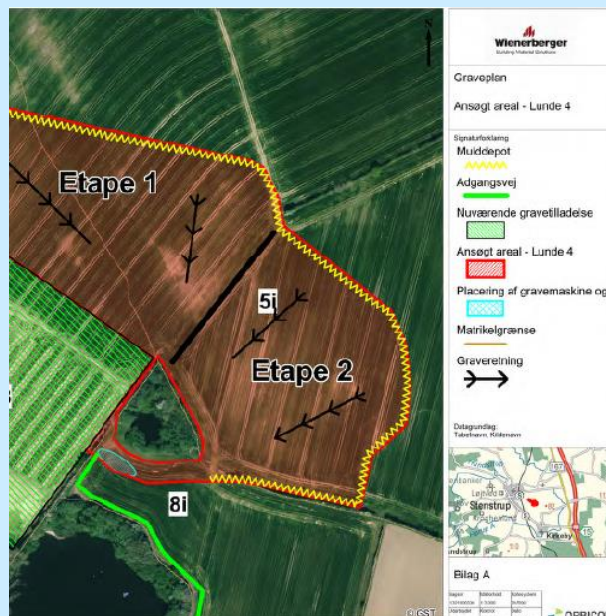
Regionen har modtaget svar fra Svendborg Kommune angående grave og efterbehandlingsplan.

Partshøringssvar fra Svendborg Kommune	Regionens bemærkninger
Kommunen vurderer at den viste graveretning på kortet i udkastet til tilladelsen ikke er helt i overensstemmelse med vilkår om, at der skal graves frem mod den naturlige sø for at undgå en tilstandsæn-	Ansøger har revideret grave- og efterbehandlingsplanen så vilkår 43 om at gravning under grundvandsspejlet skal begynde i god afstand fra den beskyttede sø, så det er grundvand fra den omkringlæggende ler der strømmer til gravesøen, og ikke

dring.

vand fra den beskyttede sø, respekteres. Se nedenstående to kortudsnit, hvor kortet til højre er det gældende samt bilag 2.

6 REGIONENS VURDERING AF SAGEN

6.1 Lovgrundlag

Tilføjjelsen til og ændringerne af tilladelsen til erhvervsmæssig råstofindvinding er meddelt i henhold til råstoflovens § 7 stk. 1.

6.2 Gennemgang af hensyn og vurderinger

Habitatbekendtgørelsen

Før der meddeles tillæg til tilladelse efter råstofloven, skal der ifølge habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 foretages en vurdering af, om det ansøgte i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. I så fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevarings-

målsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Der kan endvidere ikke meddeles tilladelse efter råstofloven, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyre- og plantearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV, jf. habitatbekendtgørelsens § 10.

Vurdering efter § 6 i habitatbekendtgørelsen (Natura 2000-områder):

Det nærmeste Natura 2000-område det 41 ha store habitatområde nr. 241 Rødme Svinehaver med overdrev, beliggende ca. 3 km syd for projektarealet.

Rødme Svinehaver er dannet som en randmoræne under den sidste istid og er et af de største og bedst udviklede overdrev på Fyn.

Overdrevet har givetvis aldrig været opdyrket, idet der overalt ses store sten i jordoverfladen, og mange tuer af gul engmyre viser endvidere, at området har været afgræsset i mange år. Afgræsningen har desuden bevirket, at flere af de opvoksende buske af Hvidtjørn og Vild Æble er formet som små tætte kegler.

Da der ikke har været gødet i området, er vegetationen særdeles artsrig med mange sjældne plantearter. I alt er der noteret godt 150 forskellige højere plantearter. Blandt de meget sjældne arter kan nævnes Guldblomme, som her har sit eneste voksested på Fyn, samt pæne bestande af orkidéerne Plettet Gøgeurt, Maj-Gøgeurt, Skov-Gøgelilje og Bakke-Gøgelilje.

Området betragtes som et kerneområde for den biologiske mangfoldighed, hvorfra arterne kan sprede sig til mindre værdifulde overdrev i regionen.

I området findes der overdrev, vandløb, enge og moser beskyttede af naturbeskyttelseslovens § 3.

Fyns Amt har udarbejdet en naturkvalitetsplan hvori der er opstillet mål for tilstand og naturindhold. Målet for overdrevet er, at det skal være egnet som levested og spredningskilde for store bestande af naturtypens karakteristiske dyre- og plantearter herunder også de meget sjældne arter.

Grundet aktivitetens karakter og afstanden til Natura 2000-området vurderes råstofindvinding ikke at forårsage en påvirkning af området

Region Syddanmark vurderer, at projektet ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-området væsentligt og at der derfor ikke skal udarbejdes en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkning på Natura 2000-området.

Vurdering efter § 10 i habitatbekendtgørelsen (bilag IV-arter):

Projektarealets nuværende arealanvendelse er primært landbrugsareal med opdyrkede marker i omdrift. Intensivt opdyrkede arealer er som hovedregel ikke yngle- eller rastepladser for arter der er omfattet af EU's naturbeskyttelsesdirektiver (Bilag IV-arter), hvorfor råstofindvinding ikke vil kunne påvirke disse arter i betydende grad. Ved efterbehandling til naturformål vil arealerne kunne blive yngle- og rastepladser

Regionen vurderer derfor, at projektet ikke vil skabe forringede levevilkår for dyre- og plantearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Samlet vurdering af forholdet til habitatbekendtgørelsen:

Det er Region Syddanmarks vurdering, at projektet ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området Rødme Svinehaver væsentligt. Det ansøgte vil ikke ødelægge eller beskadige leve- eller voksesteder for de arter, der indgår i udpegningsgrundlaget. Det ansøgte vil endvidere efter Region Syddanmarks vurdering ikke medføre beskadigelse/ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV og ikke ødelægge plantearter, som er optaget i bilaget.

Regionens vurdering af projektet i forhold til råstofplanen

Det ansøgte indvindingsområde er indbefattet i Tillæg til Råstofplan 2012 – Rød- og gulbrændende ler på Fyn, vedtaget af regionsrådet den 26. oktober 2015. I tillægget ses miljøvurderingen af området i bilag 2 nr. 12 Stenstrup. En del af arealet er beliggende udenfor det i Råstofplanen udlagte graveområde. Det udlagte areals grænse har et meget slynget forløb, baseret på en geofysisk kortlægning af forekomsten. Grænsen for projektarealet er tilpasset så det er praktisk muligt at udnytte forekomsten, jf. oversigtskort bilag 1.

I Råstofplan 2012 var områder omkring Stenstrup udlagt som råstofinteresseområde, og ønsket med råstofplantillægget var at vurdere hvilke områder der kunne udlægges som råstofgraveområder. Ved at udlægge graveområder for ler på Fyn, var tanken at teglværkernes planlægningsforhold ville forbedres og råstofinteressen afvejes i forhold til af andre interesser

Ressourcen er dokumenteret i en råstofkortlægning udgivet i januar 2012.

Det ansøgte indvindingsområde ligger uden for de udlagte graveområder for gulbrændende ler i Råstofplan 2016. Det er vurderet at der kan gives tilladelse til råstofindvindingen af den gulbrændende ler, da det vurderes, at det ansøgte er i overensstemmelse med retningslinje 6.4.1 om udvidelse af eksisterende gravetilladelser i Råstofplan 2016 og ikke tilsidesætter andre væsentlige interesser.

Det ansøgte projekt vurderes derfor at være i overensstemmelse med råstofplanens retningslinjer og forudsætninger for området.

Regionens vurdering i forhold til kommune- og lokalplan

Det ansøgte område er ikke omfattet af kommune- eller lokalplan. Regionen vurderer derfor, at området ikke er belagt med kommunale planrestriktioner, der hindrer råstofgravning.

Regionens vurdering af projektet i forhold til grundvandsforhold

Projektarealet ligger inden for OSD, men uden for indsatsområde for nitrat. Det nærmeste vandværk er Lunde Ny Vandværk, Svendborg Vand. De er omkring 1,25 km til den nærmeste boring og

råstofgraven ligger udenfor vandværkets indvindingsomland. Grundvandstrømme vurderes at være vestlige i det dybere grundvandsmagasin. Lertykkelsen vurderes at være mellem 15 og 30 m i området. Nærmeste private vandindvinding ligger omkring 500 m mod vest. Råstofindvindingen vil fjerne i alt maksimalt 5-7 m ler under muldlaget. Grundvandsspejlet ligger 4-6 meter under terræn og der forventes altså at der efterlades en sø(er) på arealet. Ved indvinding af råstoffer under grundvandsspejlet sker der en tilstrømning af samme volumen grundvand som det volumen råstof der fjernes. Det betyder, at den kvantitative påvirkning ved råstofgravning ned i en grundvandsforekomst sker ved forholdsvis momentan ændret strømningsretning, hvorefter der ikke sker yderligere, når der ikke længere graves råstoffer. Denne strømningsændring reguleres via råstoffilladelser, som gives efter råstofloven.

Der vurderes ikke at ske ændringer i grundvandsdannelsen som følge af en lerindvinding, da de ca. 5 m ler der ønskes indvundet underligges af yderligere ca. 15-25 m ler. Med baggrund i den forholdsvis store afstand til drikkevandsindvindingerne og det tykke lerdække vurderes råstofindvinding af gulbrændende ler ikke at være i strid med drikkevandsinteresserne i området.

Svendborg Kommune er myndighed på grundvandsområdet. Kommunen har meddelt tilladelse til indvinding og grundvandssænkning i tilknytning til råstoffilladelsen, se bilag 4. Vilkår stillet i førnævnt tilladelse er tilføjet dette tillæg som vilkår 40 – 45.

Regionens vurdering i forhold til naturbeskyttelse og landskab

§ 3-områder:

På projektarealet ligger en mindre sø, som nok bedst betegnes som et vandhul. Indvindingen af gulbrændende ler vil ikke berøre søen, da der allerede er stillet vilkår om at holde afstand på 10 m til vandhullet. Da projektarealet skal efterbehandles til natur med en eller flere søer skal vandhullet tænkes ind i det færdige landskab. Som udgangspunkt skal vandhullet respekteres som § 3-beskyttet natur og der skal holdes en afstand på 10 m til søbredden for at forebygge at næringsstoffer skylles ud i søen i forbindelse med kraftig regn mv.

Hvis vandhullet ønskes inddraget i en større gravesø skal der søges om en dispensation fra Svendborg Kommune der er myndighed for § 3-beskyttede naturtyper.

Natura 2000:

Nærmeste Natura 2000-område er det 41 ha store habitatområde nr. 241, Rødme, se under Habitatbekendtgørelsen side 10 for nærmere beskrivelse.

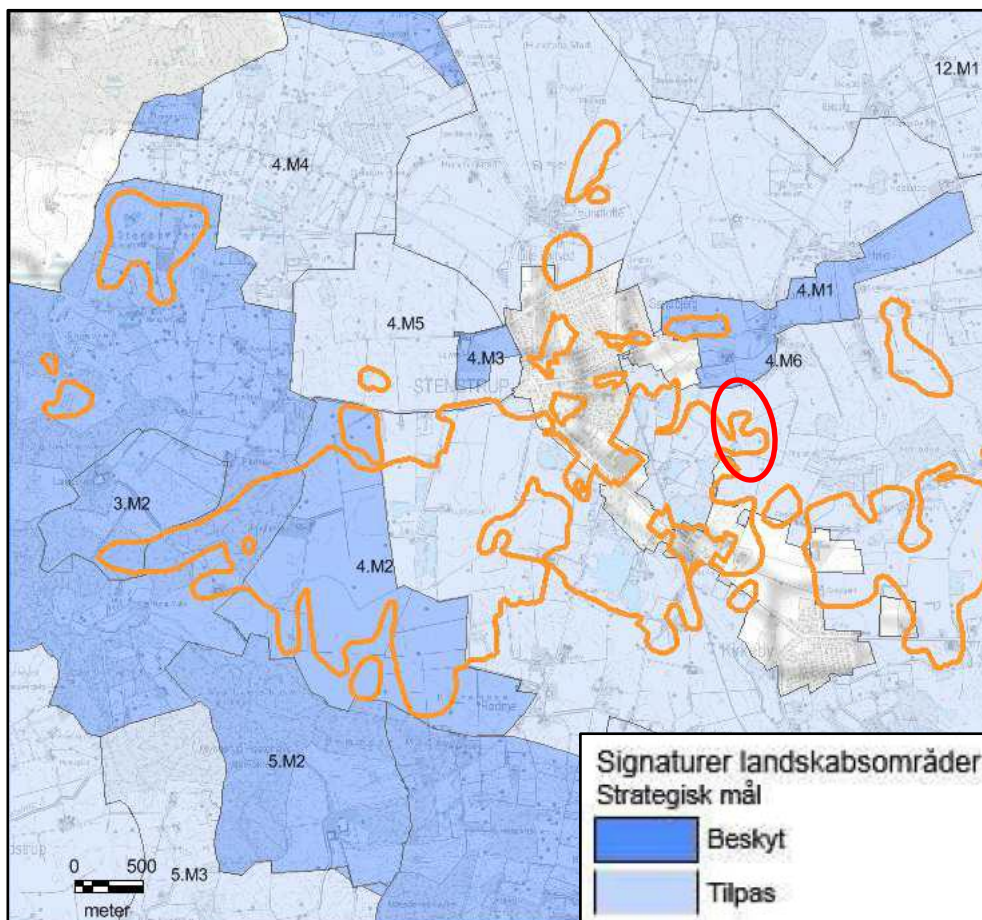
Landskab:

Området omkring Stenstrup har karakter af et jævnt til svagt bølget terræn med landbrugsarealer og bebyggelser. Områdets overordnede grænser er bakkerne øst for (Højes Dong), Egebjerg banker syd for, med skov bevoksning og det uregelmæssige terræn vest for Stenstrup.

Det kulturhistoriske element der præger området mest, er teglværksindustrien med teglværket, villaer og arbejderboliger samt de store områder der er gravet og efterladt med søer og som naturområder. I nogle af disse er der strukturer, der vidner om de gravemetoder, der anvendtes i midten af det 19. århundrede.

Svendborg Kommune har udarbejdet en landskabsanalyse for området. På baggrund af landskabsanalysen er området underinddelt. Projektarealet indgår i område 4M6, jf. nedenstående kort, om hvilket kommunen skriver:

”Omkring lergravene sydøst for Stenstrup er landskabet tæt bevokset, men med et mere ekstensivt præg og høj andel af krat, hvilket stedvist skaber et meget lukket landskab i lille skala. De anmeldte rettigheder og de eksisterende gravesøer ligger i område 4M6, der ikke forudsættes beskyttet.”.

Regionen vurderer at indvinding af gulbrændende ler ikke vil være i strid med de landskabelige interesser i området.

Regionens vurdering af kulturarv og andre beskyttelser

Den gulbrændende ler findes under den rødbrændende ler. Der er givet tilladelse til at indvinde den rødbrændende ler den 30. august 2018. I den forbindelse skrev Øhavsmuseet:

”Svendborg Museum har stor interesse i det berørte område og anbefaler en arkæologisk forundersøgelse forud for indvinding på det omtalte område.

På det berørte område er fundet en 18 cm lang dragtnål fra bronzealderen på en lokal forhøjning, der formentligt er en overpløjet gravhøj. Inden for en afstand på 1.000 meter fra det berørte område er der registreret gravhøje fra stenalder og bronzealder, brandgrave fra bronzealder og jernalder samt spredte bebyggelsesspor. Dertil kommer enkeltfund af flintøkser fra stenalderen og en offernedlæggelse i form af et sværd fra bronzealderen. Det vidner om aktivitet i området gennem flere perioder af oldtiden.

Indvindingsområdet strækker sig over svagt kuperet landskab, der ud fra topografiske iagttagelser vurderes egnet for forhistorisk bebyggelse og gravlæggelser. Det vurderes derfor, at der er stor mulighed for at påtræffe skjulte fortidsminder i form af bebyggelse eller gravlæggelser fra en eller flere perioder af oldtiden på det berørte indvindingsområde, hvorfor Svendborg Museum anbefaler en arkæologisk forundersøgelse forud for indvindingsarbejdet.”

Svendborg Museum, arkæologisk afd., har under myndighedshøringen skrevet, at de fastholder ovennævnte høringssvar, og at de ingen tilføjelser har.

Regionen vurderer, at råstoftilladelsen med de stillede vilkår sikrer, at fredninger, fortidsminder og beskyttelseslinjer ikke påvirkes.

Regionens vurdering af grave- og efterbehandlingsplanen

Formålet med grave- og efterbehandlingsplanen er, at naboer og andre i området berøres mindst muligt, og at det åbne gravefelts påvirkning af fx den landskabelige oplevelse under indvindingen begrænses mest muligt. Derudover er det formålet at få en optimal og hensigtsmæssig udnyttelse af ressourcen.

Via graveplanen og efterbehandlingsplanen vil regionen sikre, at det åbne gravefelt begrænses mest muligt såvel arealmæssigt som tidsmæssigt. Derudover vil regionen med sine almindelige tilsyn med indvindingen være opmærksom på, om graveplanen følges, eller om der er behov for justeringer.

Grave- og efterbehandlingsplan er vedlagt som bilag 2. Af planen fremgår det at arealet skal efterbehandles til natur med en eller flere gravesøer og uden fremtidig brug af gødning eller pesticider.

Vilkår 41 om gennemgravning af skel:

Dette vilkår er stillet for at sikre, at hele forekomsten udnyttes, og at der ikke efterlades en vold mellem ejendommene, idet dette vil være en markant, landskabelig forandring. Vilkåret tinglyses på ejendommene.

Regionen har foretaget en hensynsafvejning efter råstofloven og stillet de relevante vilkår, der sikrer, at efterbehandlingen varetager de interesser, der skal tages i henhold til råstoflovens § 3. Vilkårene er stillet jf. lovens § 10, stk. 1 nr. 1 og yderligere vilkår er stillet jf. råstoflovens § 10 stk. 3.

Regionens samlede vurdering

Region Syddanmark vurderer samlet, at det ansøgte under overholdelse af de vilkår, der er fastsat i tilladelsen kan gennemføres uden væsentlige gener eller miljømæssige konsekvenser for mennesker, natur og omgivelserne. Regionen vurderer endvidere, at indvindingen ikke er i strid med de planmæssige interesser, der gælder for området.

På den baggrund vurderer Region Syddanmark, at der kan meddeles tillæg til tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding.

7 KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

7.1 Klagevejledning

Region Syddanmarks afgørelse om tillæg til tilladelse til råstofindvinding inkl. vurdering efter habitatbekendtgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klageberettigede er: Adressaten for afgørelsen, offentlige myndigheder, en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker, lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser og enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet skal indsendes elektronisk via klageportalen, som man finder et link til på forsiden af [Nævnenes Hus](#), hvor man logger ind med f.eks. NEM-ID.

Klagen videresendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

For behandling af klagen skal der betales et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold i klagen.

En evt. klage skal være tilgængelig for Region Syddanmark i klageportalen senest den 28. november kl. 23.59. Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen.

Tillægget må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Klage i henhold til råstofloven har opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette jf. råstoflovens § 43 ske inden 6 måneder fra modtagelsen af dette brev.

7.2 Underretning om afgørelsen

De nedenfor nævnte er orienteret særskilt om afgørelsen.

Parter og myndigheder

Myndigheder og parter jf. listen i afsnit 4.3 *Partshøring*.

Øvrige myndigheder

SKAT, myndighed@skat.dk

Kulturarvsstyrelsen, post@kulturstyrelsen.dk

Naturstyrelsen, nst@nst.dk

Naturstyrelsen Fyn, fyn@nst.dk

Foreninger (klageberettigede)

Dansk Botanisk Forening Fyn; fyn@mail.tele.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening Fyn dnodense-sager@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk

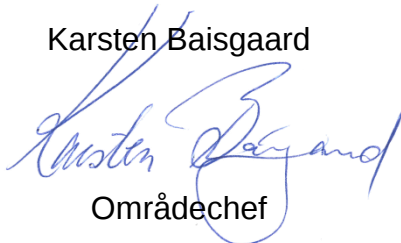
Dansk Ornitologisk Forening Fyn, doffyn@doffyn.dk

Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk

Friluftsrådet Kreds Sydfyn per-b@mail.tele.dk

Med venlig hilsen

Karsten Baisgaard

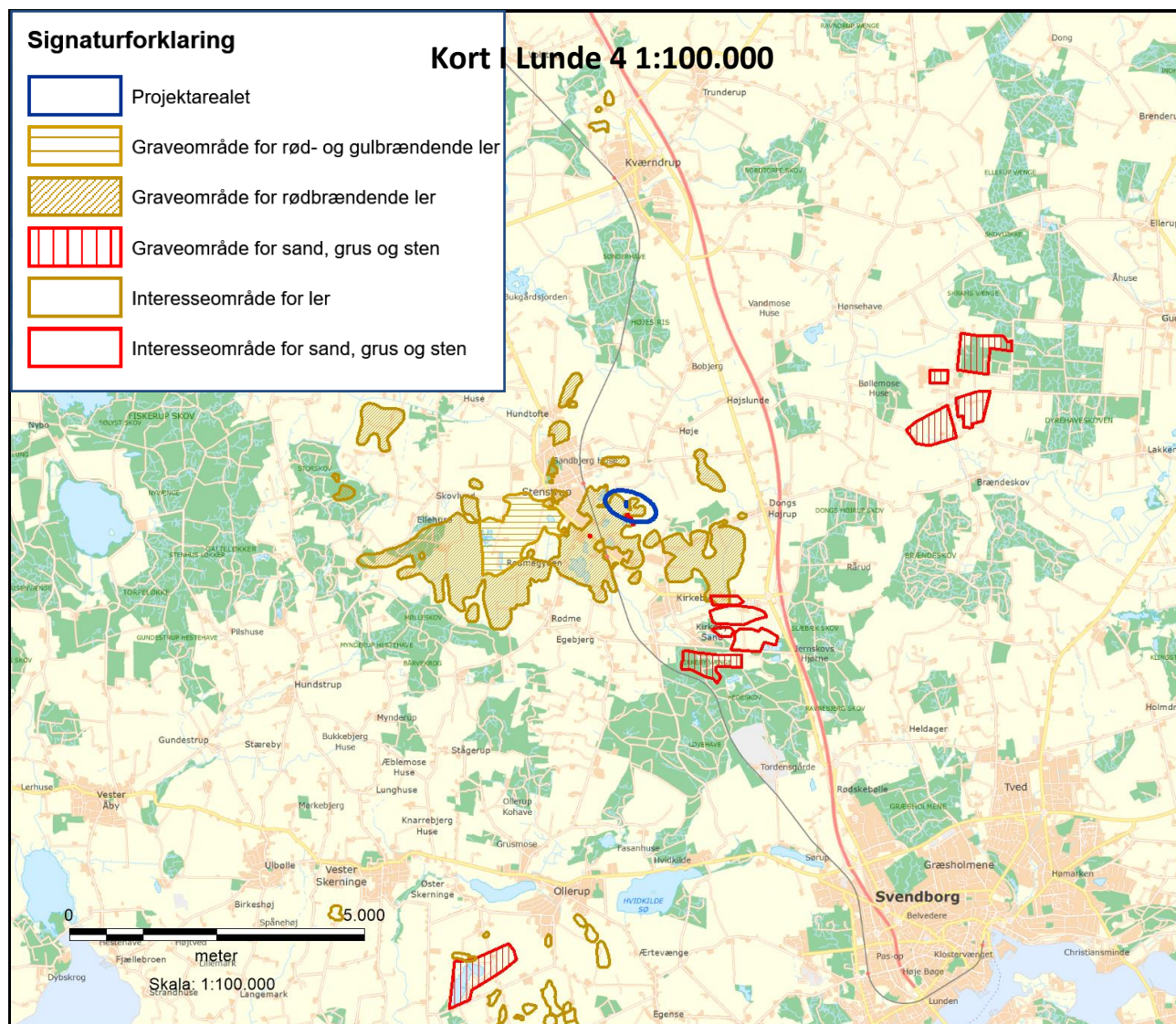
Områdechef

8 BILAG

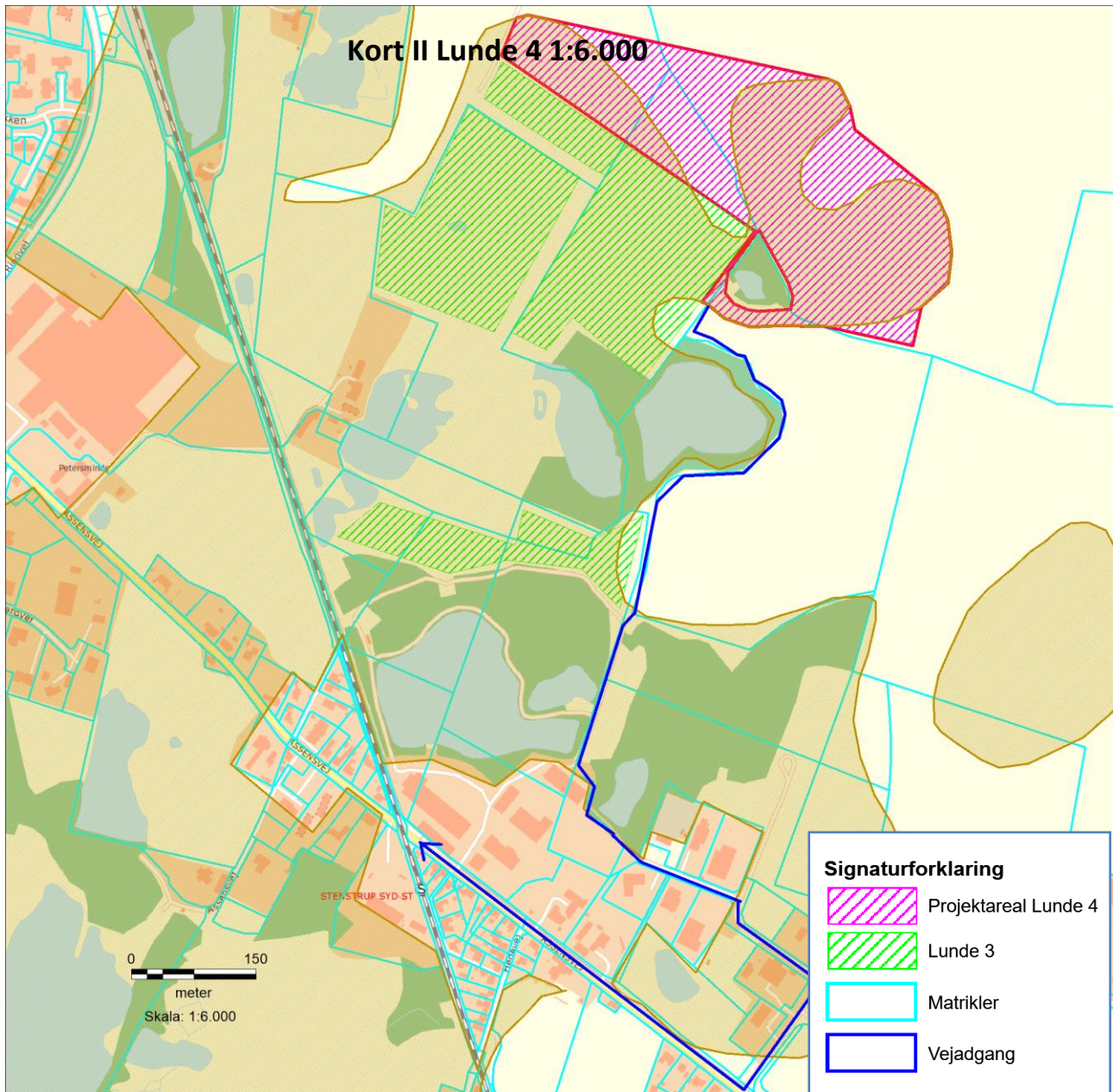
Følgende bilag er vedlagt tilladelsen:

1. Oversigtskort
2. Grave- og efterbehandlingsplan
3. Screeningsafgørelse inkl. VVM-skema
4. Vandindvindingstilladelse
5. Eksisterende tilladelse

Bilag 1. Oversigtskort I og II

Kort II Lunde 4 1:6.000

Bilag 2. Grave- og efterbehandlingsplan

Region Syddanmark
Gitte.Gro@rsyd.dk

Viby, den 17. september 2019

Grave- og efterbehandlingsplan for rød- og gulbrændende ler på dele af matr. nr. 9b Stenstrup By, Stenstrup, 5i Lunde By, Lunde og 3 og 8i Kirkeby By, Kirkeby i Svendborg Kommune

På vegne af Wienerberger A/S fremsendes hermed en samlet grave- og efterbehandlingsplan for indvinding af rød- og gulbrændende ler på ovennævnte matrikler, i det følgende benævnt "Lunde 4".

Med henvisning til vedlagte bilag A vil gravning foregå som følger:

Det ansøgte areal, Lunde 4, ligger i direkte tilknytning til eksisterende lerindvindingsområde nr. 2, jf. råstoftilladelse på matr. nr. 55a Stenstrup By, Stenstrup udstedt af Svendborg Kommune juli 2011.

Indvindingen i Lunde 4 begynder i etape 1 på matr. nr. 9b og går over i 3 og 5i og følger retningen fra nordvest drejende mod nord og siden nordøst, som illustreret med sorte pile på bilag A, således at der graves ned mod søen. Når den vestlige del af området svarende til etape 1 er færdiggravet fortsættes i den østlige del svarende til etape 2 på matr. 5i.

Muldjord afrømmes og lægges i depot langs det ansøgte areals ydergrænser som illustreret på bilag A. Afrømning vil ske i takt med, at der indvindes. Der indvindes både rødbrændende ler og gulbrændende ler. Da der er mest gulbrændende ler, vil indvindingen af dette tage længere tid end indvinding af rødbrændende ler. I takt med at indvindingen skrider frem, vil der således ske indvinding af rødbrændende ler i et delområde, mens der stadig indvindes gulbrændende ler i et andet.

Der vil således maksimalt være afrømmet muld på et areal, der svarer til områder, hvor der allerede er indvundet rødbrændende ler, plus et område, der svarer til et års indvinding af rødbrændende ler.

Ved indvinding af gulbrændende ler etableres en gravesø så hurtigt som muligt for at leve op til kravene i Svendborg Kommunes vandindvindingstilladelse.

Med henvisning til vedlagte bilag B vil efterbehandling foregå som følger:

Det forventes, at omtrent halvdelen af området vil blive efterbehandlet til en eller flere søer, mens den afrømmede muld vil blive tilbagelagt på resten af arealerne. Præcis hvor der bliver sø, og hvor der bliver land efter indvindingen, afhænger af lerets kvalitet og dybdemæssige udbredelse, og efterbehandlingsplanen på bilag B illustrerer derfor princippet i efterbehandlingen. Søernes nøjagtige placering og udformning kan derfor ikke skitseres mere nøjagtigt. Søerne vil blive tilstræbt

efterbehandlet med en tre meter bred lavvandszone, hvor vanddybden fra søens bred mod søens midte stiger svagt og ikke overstiger 1,5 meter. Derudover vil der ikke blive tilbagelagt muld i en 10 meter zone omkring søerne. Søer og disse afstande er skitseret på bilag B. Omkring søerne tilstræbes terrænet efterbehandlet med en jævn overgang til de omkringliggende markarealer og med udlægning af den afrømmede muld.

Bilag:

Bilag A. Graveplan

Bilag B. Efterbehandlingsplan

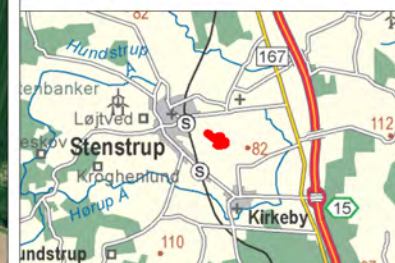
Efterbehandlingsplan

Ansøgt areal - Lunde 4

Signaturforklaring

- Ansøgt areal - Lunde 4
- Matrikelgrænse
- Illustration af gravesøer
- Sikkerhedszone 3 meter
- Muldfri zone 10 meter

Datagrundlag:
Tabelnavn, Kildenavn

Bilag B

Sagsnr.	Målforhold	Kotesystem
1321600336	1:3.000	DVR90
Udarbejdet	Kontrol	Dato
JEDB	MDAN	19.06.2019

Bilag 3. Screeningsafgørelse inkl. VVM skema

Region Syddanmark

Wienerberger A/S
Petersminde Teglværk
Assensvej 154
5771 Stenstrup

CVR-nr. 10502306

Miljø og Råstoffer
Kontaktperson: Gitte Gro
E-mail: gitte.gro@rsyd.dk
Direkte tlf.: 29201940
Den 11. februar 2019
Journalnr.: 18/25979

Afgørelse om at ansøgning om tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding på dele af matr. nr. 9b Stenstrup By, Stenstrup, 3 Kirkeby By, Kirkeby, 5i Lunde By, Lunde og 8i Kirkeby By, Kirkeby i Svendborg Kommune ikke er omfattet af krav om miljøvurdering

Afgørelsen er meddelt efter § 21 i Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) ¹.

Det ansøgte projekt optræder på lovens bilag 2, pkt. 2a, Region Syddanmark har derfor gennemført en screening af det ansøgte projekt. Screeningen er gennemført med henvisning til de i lovens bilag 6 relevante kriterier.

Region Syddanmark har på baggrund af den gennemførte screening vurderet, at der ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer på matr.nr. dele af matr. nr. 9b Stenstrup By, Stenstrup, 3 Kirkeby By, Kirkeby, 5i Lunde By, Lunde og 8i Kirkeby By, Kirkeby i Svendborg Kommune

Begrundelse for afgørelsen

1. Anlæggets karakteristika
2. Anlæggets placering
3. Kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning

Anlæggets karakteristika

Petersminde Teglværk søger om tilladelse til at indvinde gulbrændende ler på et areal der er udlagt til erhvervsmæssig indvinding af rødbrændende ler.

Der er meddelt tilladelse til at indvinde rødbrændende ler på arealet den 30. august 2018. Ansøger har foretaget en detaljeret kortlægning af projektarealet og fundet at forekomsten af gulbrændende

¹ Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

ler er af en sådan mægtighed, at den har økonomisk interesse. Der søges om, at indvinde det gulbrændende ler i forlængelse af det rødbrændende ler, for at sikre optimal udnyttelse af råstofressourcen og sådan at arealet kun skal efterbehandles en gang.

Indvindingen af det gulbrændende ler vil foregå med en gravemaskine 2-4 m under det rødbrændende ler. En del af det gulbrændende ler vil blive gravet under grundvandsspejl.

Leret køres til teglværk på traktor med sættevogn. Der graves i en til tre perioder årligt af ca. 4-6 ugers varighed.

Intern køre- og adgangsvej etableres (midlertidigt) i nødvendigt omfang med brændte teglsten og udlægning af køreplader for at minimere støvdannelse og udtræk af jord på adgangsvej.

Projektet er beliggende i landzone og arealet samt naboarealer dyrkes som konventionelt landbrug. Der vil derfor også være landbrugsmaskiner i anvendelse i området.

Anlæggets placering

Projektarealet er beliggende i landzone, med ca. 250 m til nærmeste ejendom. Arealet er i dag konventionelt dyrket landbrugsjord. Jorden vil ikke kunne dyrkes i perioden hvor der indvindes råstoffer. Området vil løbende blive efterbehandlet til natur med søer og arealet vil efterfølgende blive taget ud af landbrugsdrift.

Det ansøgte graveareal ligger uden for gældende bygge- og beskyttelseslinjer. Der anvendes eksisterende adgangsåbning mod syd via Smedegårdsvej til Assensvej.

Den øverste meter råstof under muldlaget er oxideret ler (rødbrændende), som ikke yder grundvandet væsentlig naturlig beskyttelse, derefter er der 2-4 m blåler (gulbrændende). I statens grundvandskortlægning og regionens miljøvurdering, vurderes der at være 15 -30 meter ler over det primære grundvandsmagasin. Den ansøgte råstofindvinding vurderes derfor ikke at udgøre en trussel for grundvandets naturlige beskyttelse, kvalitet eller kvantitet.

Projektarealet ligger i et åbent landbrugslandskab uden store landskabelige værdier. Der er ingen landskabsudpegning, fredninger eller bygge- og beskyttelseslinjer inden for området.

Art og kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning

Det er sandsynligt at der vil være en påvirkning af omkringboende på grund af øget trafik. Trafikken på offentlige veje kan ikke reguleres via råstoftilladelsen.

Der vil være aktivitet på arealet i en til 3 perioder årligt af 4-6 ugers varighed. I disse perioder vil der være en gravemaskine og en lastbil i brug. Aktiviteten skal overholde vilkår i "Ekstern støj fra virksomheder vejledning nr. 5 1984", der stilles vilkår herom i tilladelsen.

Projektarealet er beliggende i landzone, der er ingen ejendomme op til arealet. Indvindingen vil ikke medføre væsentlig påvirkning af beskyttede naturområder, beskyttet flora eller fauna, kulturelle eller landskabelige forhold.

De identificerede påvirkninger forventes ikke at være væsentlige enkeltvis eller samlet.

Den samlede miljøpåvirkning betegnes ikke som kompleks. Projektet medfører velkendte påvirkninger, som er almindelige ved denne type af projekter, og som kan beskrives. Derudover er påvirkningerne til at håndtere, ved indpasning af afværge-foranstaltninger i forbindelse med fastsættelse af vilkår i en tilladelse til råstofindvinding, heri fastsættes der vilkår til støj og støv mm.

Der er landbrugsdrift i området med deraf afledt brug af maskiner. Der er ikke flere råstofgrave eller andre kendte projekter der kan ses i kumulation med det ansøgte projekt.

Konklusion

De landskabelige forhold vil blive påvirket, idet råstofindvindingen fjerner dele af landskabet. Efter endt indvinding skal der foretages en reetablering af arealet til natur med søer. Den landskabelige påvirkning såvel under som efter råstofindvinding forventes både enkeltvist og kumulativt at påvirke landskabet i nogen grad.

Der vil være støj fra råstofindvindingen i dagtimerne i de perioder der er aktivitet. Støjpåvirkningen vurderes at kunne overholde de vejledende støjgrænser for de nærmeste boliger i åbent land, og vil i øvrigt blive reguleret gennem indvindingstilladelsen.

Transporten med råstoffer fra arealet vil sandsynligvis påvirke beboere i omegnen.

Påvirkningerne forventes hverken enkeltvist eller samlet, i forhold til nærværende ansøgning at være væsentlige.

Det er regionens vurdering, at resultatet af screeningen af det ansøgte projekt ikke giver anledning til at antage at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport, da projektet hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter eller vedtagne planer, antages at få nogen væsentlig påvirkning af miljøet.

Partshøring

Region Syddanmark har foretaget en partshøring i medfør af forvaltningslovens² § 19, stk. 1. Formålet med høringen er, at regionen træffer den endelige afgørelse på et fuldt oplyst grundlag.

Høringen forløb i perioden 7. januar 2019 til den 4. februar 2019 hvor udkastet blev sendt i høring til følgende:

Ansøger: Wienerberger A/S Petersminde att. Kerstin Polozek Kerstin.polozek@wienerberger.dk

Lodsejer: Hvidkilde Gods att. Christian Ahlefeldt-Laurvig-Lehn hvidkilde@hvidkilde.dk

Svendborg Kommune, att. Jakob Nørby jakob.norby@svendborg.dk

Øhavsmuseet: ohavsmuseet@ohavsmuseet.dk

Svendborg Kommune (Team natur) har bemærket at de er enige i konklusionen.

Regionen har ikke modtaget andre bemærkninger.

Klagevejledning

Region Syddanmarks afgørelse efter miljøvurderingslovens § 21 kan for så vidt angår retlige spørgsmål påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klageberettigede er: Miljø- og fødevareministeren, enhver med retlig interesse i sagens udfald samt landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet skal indsendes elektronisk via klageportalen, som man finder et link til på forsiden af Nævnenes Hus, hvor man logger ind med f.eks. NEM-ID.

Klagen videresendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

For behandling af klagen skal der betales et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold i klagen.

En evt. klage skal være tilgængelig for Region Syddanmark i klageportalen senest den 11. marts 2019 kl. 23.59.

Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen.

² Bekendtgørelse af forvaltningsloven jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 med senere ændringer.

Klage har ikke opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra modtagelsen af denne afgørelse.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til undertegnede gerne med henvisning til journal nr. og titel på tilladelsen.

Med venlig hilsen

Gitte Gro
Geolog

Bilag: Skema til brug ved screening af projekter på bilag 2 inkl kortbilag.

Kopi til parter:

Ansøger: Wienerberger A/S Petersminde att. Kerstin Polozek Kerstin.polozek@wienerberger.dk
Lodsejer: Hvidkilde Gods att. Christian Ahlefeldt-Laurvig-Lehn hvidkilde@hvidkilde.dk
Svendborg Kommune, att. Jakob Nørby jakob.norby@svendborg.dk
Øhavsmuseet: ohavsmuseet@ohavsmuseet.dk

Myndigheder:

Miljøstyrelsen: mst@mst.dk
Danmarks Naturfredningsforening: dn@dn.dk
Dansk Ornitologisk Forening: dof@dof.dk
Friluftsrådet: fr@friluftsradet.dk

Skema til brug ved screening af projekter på bilag 2

Kriterier iht. bilag 6 i lov nr. 448 af 10. maj 2017 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

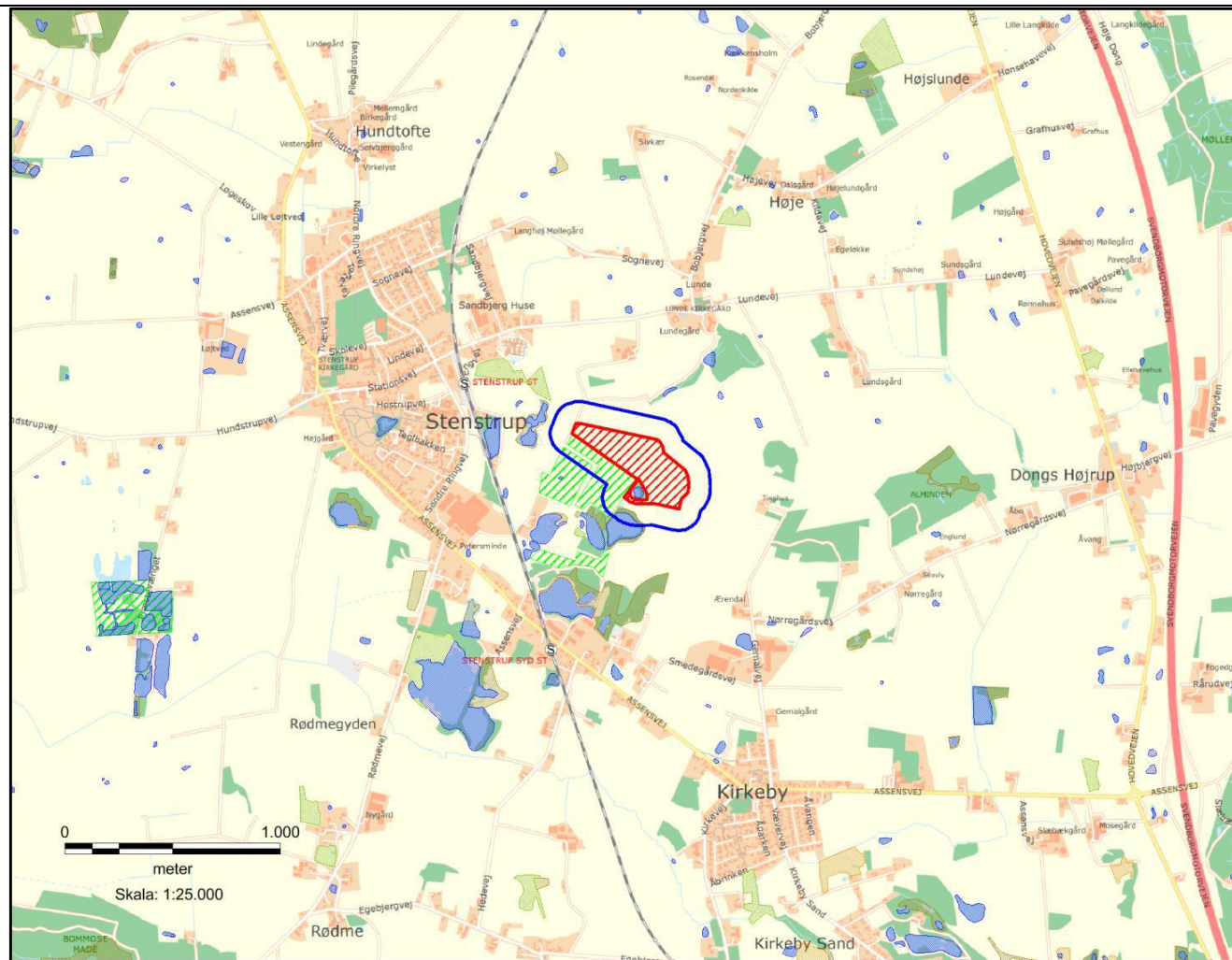
Nedenstående skema omfatter kriterier jf. bilag 6 til bestemmelse af, hvorvidt projekter omfattet af bilag 2 skal underkastes en miljøkonsekvensvurdering. Oplysningerne i skemaet er baseret på oplysninger fra ansøger om projektets karakteristika mm. i ansøgningen om tilladelse til at indvinde råstof. Endvidere er statslig, regional og kommunal planlægning samt oplysninger indkommet ved høring af berørte myndigheder og naboer til projektområdet inddraget. Tilgængelige oplysninger om projektområdet fra relevante registre og geografiske informationssystemer så som Danmarks Miljøportal, PlansystemDK og MiljøGIS er inddraget i vurderingerne.

Projektets karakteristika

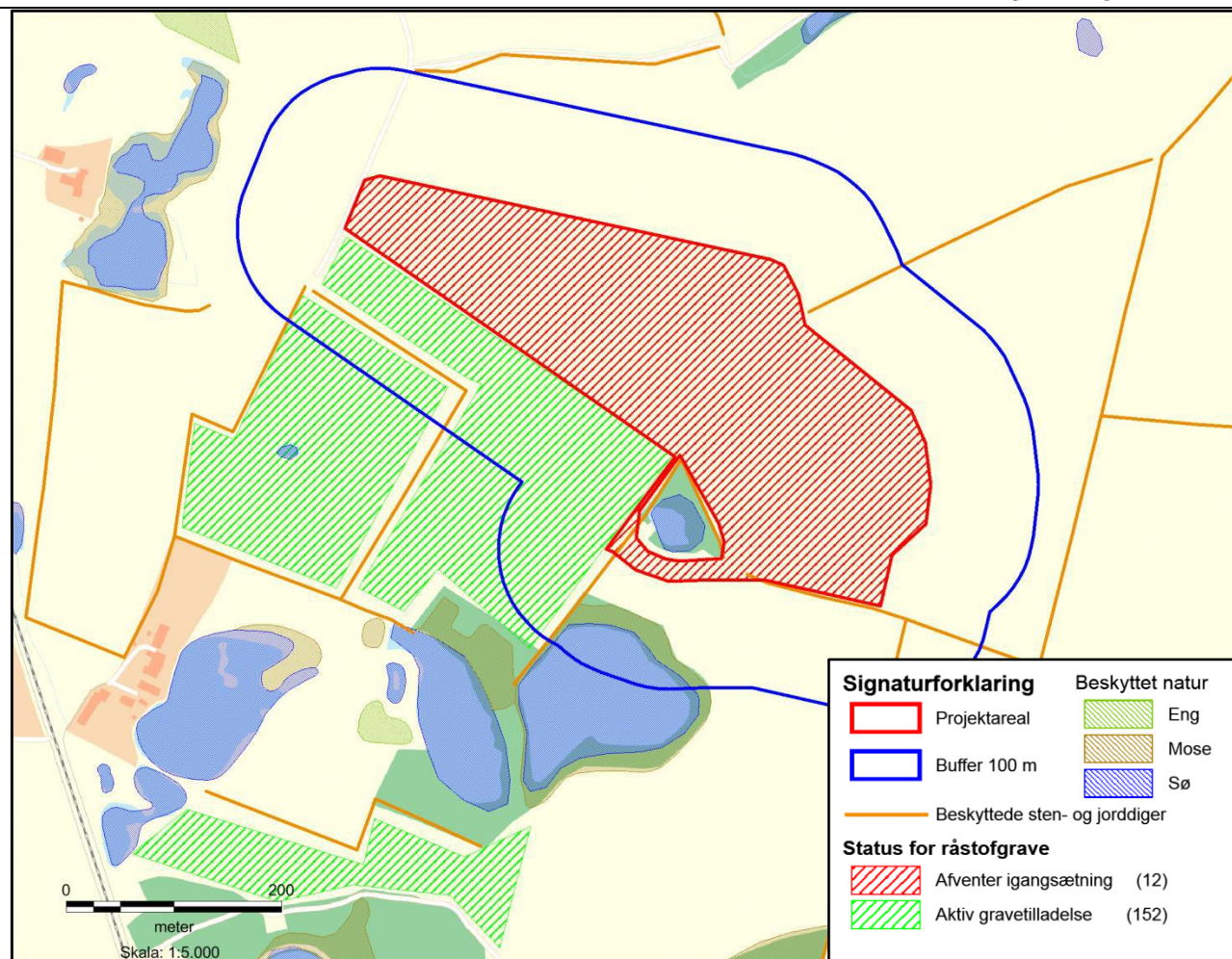
Projektbeskrivelse – jf. ansøgningen	Petersminde Teglværk søger om tilladelse til at indvinde gulbrændende ler på et areal der er udlagt til at erhvervsmæssigt indvinding af rødbrændende ler. Der er meddelt tilladelse til at indvinde rødbrændende ler på arealet den 30. august 2018. Ansøger har foretaget en detaljeret kortlægning af projektarealet og fundet at forekomsten af gulbrændende ler er af en sådan mægtighed at den har økonomisk interesse. Indvindingen af det gulbrændende ler skal finde sted i forlængelse af det rødbrændende ler for at sikre optimal udnyttelse af råstofressourcen og sådan at arealet kun skal efterbehandles en gang. Indvindingen af det gulbrændende ler vil foregå med en gravemaskine 2-4 m under det rødbrændende ler, En del af det gulbrændende ler vil blive gravet under grundvandsspejl. Leret køres til teglværk på traktor med sættevogn. Intern køre- og adgangsvej etableres (midlertidigt) i nødvendigt omfang med brændte teglsten og udlægning af køreplader for at minimere støvdannelse og udtræk af jord på adgangsvej.
Bygherre – navn, adresse, mail og telefonnummer	Wienerberger A/S, Petersminde Teglværk Assensvej 154 5771 Stenstrup
Bygherres kontaktperson, mail og telefonnummer	Kerstin Polozek, tlf.: 30113021, e-mail: Kerstin.Polozek@wienerberger.dk
Projektets placering og arealbehov i ha	Lundevej 2A, 5771 Stenstrup i Svendborg Kommune: Del af matr. nr. 9b Stenstrup By, Stenstrup Del af matr. nr. 3 Kirkeby By, Kirkeby Del af matr. nr. 5i Lunde By, Lunde

Del af matr. nr. 8i Kirkeby By, Kirkeby
I alt 9,6 ha

Oversigtskort
Målestok 1:25.000

Oversigtskort
 Målestok 1:5.000

Projektets behov for råstoffer – type og mængde i anlægs- og driftsfasen

Projektet går ud på at indvinde op til 25.000 m³ ler årligt, der transporteres til teglværk. Der er ikke behov for råstoffer hverken i anlægs- eller driftsfasen.

Projektets behov for vand – kvalitet og mængde i anlægsfasen og driftsfasen

Ingen behov for vand i hverken anlægs- eller driftsfasen. Der kan dog være behov for at vande kørselsveje i tørre perioder.

Mængden og typen af affald som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen	Der produceres ingen affald som følge af projektet, hverken i anlægs- eller driftsfasen. De kørende maskiner serviceres og tankes udenfor graveområdet.			
Mængden og typen af spildevand som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen	Der produceres ingen spildevand som følge af projektet.			
Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
Er der andre ejere end bygherre?	X			Christian Ahlefeldt-Laurvig-Lehn Hvidkilde Gods Fåborgvej 260 5700 Svendborg Dele af 9b Stenstrup By, Stenstrup, 3 Kirkeby By, Kirkeby, 51 Lunde By, Lunde og 8i Kirkeby By, Kirkeby.
Er der andre projekter eller aktiviteter i område, der sammen med det ansøgte medfører en påvirkning af miljøet (kumulative forhold)			X	Projektet er beliggende i landzone og arealet samt naboarealer dyrkes som konventionelt landbrug. Der vil være derfor være landbrugsmaskiner i anvendelse i området. Der graves i en til tre perioder årligt af ca 4-6 ugers varighed.
Forudsætter projektet etablering af yderligere vandforsyningskapacitet			X	Ingen behov for for at etablere vandforsyning.
Kræver bortskaffelse af affald og spildevand ændringer af bestående ordninger?			X	Bortskaffelse af eventuelt affald skal ske ifølge Svendborg Kommunes regler. Eventuelle små mængder husholdningsaffald bringes til teglværk og bortskaffes med dagrenovationsordningen. Oliefiltre m.v. bortskaffes med serviceværkstedes affaldsordning.
Overskrides de vejledende grænseværdier for støj?			X	Projektet skal overholde vilkår i "Ekstern støj fra virksomheder vejledning nr. 5 1984", der stilles vilkår herom i tilladelsen. Der er 250 meter til nærmeste ejendom.
Vil anlægget give anledning til vibrationsgener?			X	Kørsel med tunge maskiner vil lokalt give vibrationer. Der er dog tale om en meget lokal påvirkning da køretøjer i lergraven kører på "blødt" underlag. Der forventes at anvende en enkelt læssemaskine og en traktor med sættevogn til at transportere råstofferne til teglværket. Overkørsel til offentlig vej og kørsel udenfor graveområdet administreres af Svendborg Kommune. Det vurderes at projektet ikke vil give anledning til vibrationsgener ved nærmeste beboelse der ligger 250 m væk fra projekt-

				arealet.
Vil anlægget give anledning til støvgener?			X	Råstofindvinding og transport med råstoffer er en kilde til støvemission, der kan have stor midlertidig indflydelse på den lokale luftkvalitet. Graden af støvemission vil variere fra dag til dag og være afhængig af aktivitetsniveauet, de specifikke aktiviteter, jordtypen samt de meteorologiske forhold (nedbør, vindretning og -hastighed). Specielt vil der i perioder med tørt vejr og megen vind være størst risiko for at kunne påføre naboer støvgener. Afværgeforanstaltninger der kan reducere støvgener, vil være en del af råstoftilladelsen, f.eks. i form af udlægning af køreplader, vanding i tørre perioder og rengøring af eksterne køreveje, hvorfor støv ikke er vurderet at være en væsentlig miljøgene.
Vil anlægget give anledning til lugtgener?			X	Der vil ikke være afledte lugtgener
Vil anlægget give anledning til lysgener?			X	Anlægget vil ikke give anledning til lysgener.
Må anlægget forventes at udgøre en særlig risiko for uheld?			X	Råstofindvinding er ikke omfattet af risikobekendtgørelsen. Anlægget forventes ikke at udgøre en særlig risiko for uheld. Indvinder skal sikre at alt udstyr holdes i forsvarlig stand, således at risikoen for spild fra maskiner minimeres.
Overskrides de vejledende grænseværdier for luftforurening?			X	Det forventes, at luftforurening i forbindelse med råstofindvindingen og transport med råstofferne vil kunne holdes indenfor de vejledende grænseværdier for luftforurening. Spredningsforholdene i området vurderes at være gode.
Vil projektet udgøre en risiko for vandforurening (grundvand og overfladevand)?			X	Råstofgraven vil ligge inden for OSD, men uden for indsatsområde for nitrat og udenfor vandværks indvindingsomland Det nærmest vandværk er Lunde Ny Vandværk, Svendborg Vand, med omkring 1,25 km til den nærmest boring. Grundvandstrømmen vurderes at være vestligt i de dybere grundvandsmagasiner. Lertykkelsen vurderes at være mellem 15 og 30 m i området. Nærmest private vandindvinding ligger omkring 500 m mod vest. Råstofindvindingen vil fjerne først 1 m af den udvaskede ler under muld-

				laget og herefter 2-4 m kalkholdig ler. Med baggrund i de forholdsvis store afstande til vandindvindingerne og det tykke lerdække vurderes råstofindvindingen ikke at udgøre en risiko for forurening af grundvand eller at være i strid med drikkevandsinteresserne i området.
--	--	--	--	---

Projektets placering

Kriterium	Ja	Bør under-søges	Nej	Bemærkninger
Forudsætter projektet ændring af den eksisterende arealanvendelse?			X	Arealet er i dag dyrket landbrugsjord. Jorden vil ikke kunne dyrkes i perioden hvor der indvindes råstoffer. Området vil løbende blive efterbehandlet. Efterbehandlingen vil blive til natur med søer og arealet vil efterfølgende blive taget ud af landbrugsdrift. Det ansøgte graveareal ligger uden for gældende bygge- og beskyttelseslinjer. Der anvendes eksisterende adgangsåbning.
Forudsætter projektet ændring af en eksisterende lokalplan for området?			X	Der er ingen vedtaget lokalplan for området. Arealet er udlagt til graveområde for rødbrændende ler i Region Syddanmarks Råstofplan. Projektet forudsætter accept af regionsrådets udvalg for miljø og råstoffer.
Forudsætter projektet ændring af kommuneplanen?			X	Området er udlagt til regionalt graveområde (for rødler) i Råstofplan 2012 og videreført til Råstofplan 2016, hvorfor det ikke burde give anledning til ændringer i Svendborg Kommunes kommuneplan.
Indebærer projektet behov for at begrænse anvendelsen af naboarealer ud over hvad der fremgår af gældende kommune- og lokalplaner?			X	Området er beliggende i landzone og ikke omfattet af en gældende lokalplan.
Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets råstoffer?			X	Råstofindvinding er en irreversibel proces og råstoffer kan naturligvis kun indvindes en gang. Efter endt indvinding efterbehandles arealet og vil på sigt blive taget ud af den regionale graveplan.
Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets og grundvand?			X	Projektet vil ikke hindre en fremtidig anvendelse af områdets grundvand
Indebærer projektet en mulig påvirkning af sårbare vådområder?			X	Der ligger en mindre lergravssø på arealet. Der holdes en afstand på 10 m til vandhullet som herefter vurderes ikke at blive påvirket af lergravningen. Det skal vurderes om den eksisterende gravesø skal indpasses og

				inddrages i efterbehandlingen af projektarealet.
Er projektet tænkt placeret indenfor kystnærhedszonen?			X	Projektarealet ligger ikke indenfor kystnærhedszonen.
Forudsætter projektet rydning af skov?			X	Projektet forudsætter ikke rydning af skov.
Vil projektet være i strid med eller til hinder for etableringen af reservater eller naturparker?			X	Projektet vil ikke være i strid med eller til hinder for etableringen af reservater eller naturparker.
Tænkes projektet placeret i Vadehavsområdet?			X	Projektet tænkes ikke placeret i Vadehavsområdet.
Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder nationalt?			X	Projektet vil ikke påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder nationalt.
Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder internationalt (Natura 2000)?			X	Der er ca 3 km til NATURA2000 habitatområde nr. 241, Rødme Svinehaver, beliggende sydsydvest for det ansøgte areal. Projektet vurderes ikke at påvirke habitatområdet.
Forventes området at rumme beskyttede arter efter bilag IV?			X	Ifølge Naturdata på Miljøportalen indeholder området ikke beskyttede arter.
Forventes området at rumme danske rødlistearter?			X	Der er ingen kendskab til at projektarealet rummer rødlistearter.
Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for overfladevand allerede er overskredet?			X	Der er ikke kendskab til at miljøkvalitetsnormer for overfladevand er overskredet i området.
Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for grundvand allerede er overskredet?			X	Der skal afgraves oxideret ler, som ikke yder grundvandet væsentlig naturlig beskyttelse, derefter 2-4 m blåler. Der er i statens grundvandskortlægning og regionens miljøvurdering vurderet at være 15 -30 meter ler over det primære grundvandsmagasin. Den ansøgte råstofindvinding vil således ikke udgøre en trussel for grundvandets naturlige beskyttelse, kvalitet eller kvantitet.

Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for naturområder allerede er overskredet?			X	
Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for boligområder (støj/lys og luft) allerede er overskredet?			X	
Tænkes projektet etableret i et tæt befolket område?			X	Projektarealet er beliggende i landzone, der er ca. 250 m til nærmeste ejendom.
Kan projektet påvirke historiske landskabstræk?			X	Terrænkoten vil blive sænket ca 3-6 m, og der vil blive efterladt flere søer på arealet. Arealet vil gå fra landbrugsdrift til natur med søer hvilket i nogen grad vil påvirke det overordnede indtryk af landskabet.
Kan projektet påvirke kulturelle landskabstræk?			X	Der er ingen kulturhistoriske interesser/kulturmiljøer, der påvirkes af anlægget.
Kan projektet påvirke arkæologiske værdier/landskabstræk?			X	På den del af arealet, hvor der ikke tidligere har været indvundet råstoffer, er der risiko for at støde på fortidsminder under arbejdet. Det påhviler ansøger at kontakte Øhavsmuseet for yderligere undersøgelse.
Kan projektet påvirke æstetiske landskabstræk?			X	Projektarealet ligger i et åbent landbrugslandskab uden store landskabelige værdier. Der er ingen landskabsudpegning, fredninger eller bygge- og beskyttelseslinjer inden for området.
Kan projektet påvirke geologiske landskabstræk?			X	Da der allerede findes småsøer i området vil der ikke være væsentlige geologiske landskabstræk, der påvirkes af projektet.

Arten og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet

Den forventede miljøpåvirknings geografiske udstrækning i areal	9,6 ha			
Omfanget af personer der forventes berørt af miljøpåvirkningen	Ingen - få			
Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger

Er området, hvor anlægget tænkes placeret, sårbart overfor den forventede miljøpåvirkning?			X	Området vurderes ikke at være sårbart overfor den forventede miljøpåvirkning. Der stilles vilkår for indvinding af råstoffer i tilladelsen der imødegår eventuelle miljøpåvirkninger som f. eks forurening.
Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige enkeltvis?			X	De identificerede påvirkninger forventes ikke at være væsentlige hverken enkeltvis eller samlet. Det er sandsynligt at der vil være en påvirkning af omkringboende på grund af øget trafik. Trafikken på offentlige veje kan ikke reguleres via råstoftilladelsen.
Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige samlet?			X	Se ovenstående.
Vil den forventede miljøpåvirkning række ud over kommunen?			X	Råstofindvindingen er meget lokal, og der vil ikke være en påvirkning over kommunegrænsen, grundet afstanden.
Vil den forventede miljøpåvirkning berøre nabolande?			X	
Må den samlede miljøpåvirkning betegnes som kompleks			X	Den samlede miljøpåvirkning betegnes ikke som kompleks. Det konkrete projekt medfører velkendte påvirkninger, som er almindelige ved den type af projekter, og som kan beskrives. Derudover er påvirkningerne til at håndtere ved indpasning af afværgeforanstaltninger i forbindelse med fastsættelse af vilkår i en tilladelse til råstofindvinding, heri fastsættes der vilkår til støj og støv mm.
Er der stor sandsynlighed for miljøpåvirkningen?			X	Miljøpåvirkningen fra indvindingen af råstoffer og transport vil ske med stor sandsynlighed.
Er påvirkningen af miljøet varig?			X	Den landskabelige påvirkning vil være varig og ikke reversibel, hvorimod påvirkningen mht. trafik, støj, støv fra råstofindvindingen mv. ikke vil være varig.
Er påvirkningen af miljøet hyppig?			X	Transporten med råstoffer vil være i den periode hvor der foretages råstofindvinding på arealet. Påvirkningen er således ikke varig, men hyppig i indvindingsperioderne.
Er påvirkningen af miljøet irreversibel?			X	Indvindingen af råstoffer vil ændre landskabet, idet der muligvis ikke sker en genskabelse af det oprindelige landskab da terrænniveauet sænkes med 3-6 m..

Er der andre kumulative forhold?			X	Der er landbrugsdrift i området med derad afledt brug af maskiner. Der er ikke flere råstofgrave eller andre kendte projekter der kan ses i kumulation med det ansøgte projekt.
Er det, jf. ansøgningen, muligt at begrænse indvirkningerne?			X	Det er formålet med råstofloven, at råstofferne skal indvindes i udlagte graveområder. Derfor er det som udgangspunkt ikke muligt at begrænse indvirkningerne på landskabet. Men det er muligt at stille relevante vilkår for efterbehandlingen, således at landskabet efterfølgende kan bruges til det ønskede formål.

Konklusion

Kriterium	Ja	Nej	Bemærkninger
Giver resultatet af screeningen anledning til at antage, at det ansøgte projekt vil kunne påvirke miljøet væsentligt, således at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport?		X	Råstofindvindingen etableres på 9,6 ha beliggende i landzone. Indvindingen vil ikke medføre væsentlig påvirkning af beskyttede naturområder, beskyttet flora eller fauna, kulturelle eller landskabelige forhold. De landskabelige forhold vil blive påvirket, idet råstofindvindingen fjerner dele af landskabet. Efter endt indvinding skal der foretages en re-etablering af arealet til natur med søer. Den landskabelige påvirkning såvel under som efter råstofindvinding forventes både enkeltvist og kumulativt at påvirke landskabet i nogen grad. Der vil være støj fra råstofindvindingen i dagtimerne i de perioder der er aktivitet. Støjpåvirkningen vurderes at kunne overholde de vejledende støjgrænser for de nærmeste boliger i åbent land, og vil i øvrigt blive reguleret gennem indvindingstilladelsen. Transporten med råstoffer fra arealet vil sandsynligvis påvirke beboere i omegnen. Påvirkningerne forventes ikke enkeltvist i forhold til nærværende ansøgning at være væsentlige. Det er regionens vurdering, at resultatet af screeningen af det ansøgte projekt ikke giver anledning til at antage at

Sagsbehandler: Gitte Gro
E-mail:gitte.gro@rsyd.dk
Dato: 20. december 2018
Journal nr.: 18/25979

			der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport, da projektet hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter eller vedtagne planer, antages at få nogen væsentlig påvirkning af miljøet.
--	--	--	---

Dato: 4. januar 2019

Sagsbehandler:

Gitte Gro
Geolog

Bilag 4. Vandindvindingstilladelse

Wienerberger A/S, Petersminde Teglværk

Att. Kerstin.Polozek@wienerberger.dk

Natur og Miljø
Svendborgvej 135
5762 Vester Skerninge

Tlf. 62 23 30 00
Fax. 62 22 88 10

vand@svendborg.dk
www.svendborg.dk

Tilladelse til vandindvinding og grundvandssænkning i tilknytning til råstoftilladelse på del af matr. nr. 9b Stenstrup By, Stenstrup mf.

3. juni 2019

Sagsid: 18/9107
Afd.: Natur og Miljø
Ref.: jno

1. Svendborg Kommunes afgørelse.

Svendborg Kommune giver Wienerberger A/S tilladelse til den indirekte vandindvinding og grundvandssænkning, som en årlig indvinding af op til 30.000 m³ ler under grundvandsspejlet vil medføre.

Der må graves under grundvandsspejlet indenfor hele graveområdet matr. nr. 9b Stenstrup By, Stenstrup, 3 Kirkeby By, Kirkeby, 5i Lunde By, Lunde og 8i Kirkeby By, Kirkeby – Se kort 1.

Vandindvindingstilladelsen gives efter Vandforsyningslovens § 20¹, og tilladelsen til grundvandssænkningen gives efter lovens § 26.

Tilladelsen gælder frem til den 3. juni 2029, men den bortfalder inden, hvis Region Syddanmarks tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer udløber eller råstofindvindingen afsluttes.

Der kan klages over afgørelserne efter Vandforsyningsloven frem til den 2. juli 2019 – Læs nærmere i klagevejledningen side 4.

VVM-reglerne

Når dele af et projekt kræver tilladelse efter § 7 i råstofloven², varetager regionsrådet screeningsafgørelsen³.

2. Vilkår for tilladelsen

2.1. Indvindingens formål

Gravning af ler under grundvandsniveauet.

2.2. Indvindingens placering

Det ansøgte areal kan ses på kort 1. Der må graves under grundvandsspejlet inden for det 9,6 ha store graveområde, som består af en del af matr. nr. 9b Stenstrup By, Stenstrup, 3 Kirkeby By, Kirkeby, 5i Lunde By, Lunde og 8i Kirkeby By, Kirkeby.

Åbningstid:

Mandag-onsdag	Kl. 09.00-15.00
Torsdag	Kl. 10.00-16.30
Fredag	Kl. 09.00-14.00

¹ Lov nr. 299 af 8. juni 1978 om vandforsyning m.v. jf. lovbek. nr. 118 af 22. februar 2018

² Lov nr. 357 af 6. juni 1991 om råstoffer jf. lovbek. nr. 124 af 26. januar 2017

³ Lov nr. 425 af 18. maj 2016 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) jf. Lovbek. nr. 1225 af 25. oktober 2018

Kort 1. Wienerbergers efterbehandlingsplan. I de lyseblå områder forventes der, at være søer efter endt gravning og efterbehandling.

2.3. Indvindingens omfang og tidsmæssige begrænsning

Der gives en tilladelse til den grundvandssænkning og indirekte vandindvinding, som gravning af 30.000 m³ ler pr. år under grundvandsspejlet, vil medføre.

Svendborg Kommunes tilladelse efter Vandforsyningsloven er kun gyldig, hvis Region Syddanmark giver en tilladelse efter Råstofloven til lergravningen under grundvandsspejlet på samme område.

Tilladelsen efter Vandforsyningsloven gælder frem til 3. juni 2029, men tilladelsen bortfalder inden, hvis Region Syddanmarks tilladelse efter Råstofloven udløber inden eller råstofindvindingen afsluttes.

Tilladelsen efter Vandforsyningsloven kan tilbagekaldes uden erstatning, når indvinding ikke er sket inden for et sammenhængende tidsrum af fem år.

Hvis der bliver behov for, at vandindvindingstilladelsen forlænges, skal der søges i god tid før tilladelsen udløber.

2.4. Kontrol med indvindingsmængden

Wienerberger A/S skal indberette indeværende års mængde ler, der er gravet under grundvandsspejlet, senest den 1. februar året efter. Indberetningen til kommunen skal ske via e-mail, som sendes til vand@svendborg.dk.

Denne bestemmelse kan til enhver tid ændres af Svendborg Kommune.

2.5. Lergravningen må ikke påvirke søen, som er omsluttet af graveområdet

I den sydlige del af graveområdet er der en mindre sø, som er beskyttet jf. Naturbeskyttelseslovens § 3⁴. Det betyder, at lergravningen ikke må medføre en ændring i søens naturlige tilstand.

Det skal derfor sikres, at lergravningen ikke medfører, at vandstanden i søen ændres.

Gravningen under grundvandsspejlet skal derfor begynde i god afstand fra den beskyttede sø, så det er grundvand fra den omkringlæggende ler der strømmer til gravesøen, og ikke vand fra den beskyttede sø. Når gravesøen er etableret, kan der graves mod den beskyttede sø – Se forklaring i redegørelsen.

Der må på intet tidspunkt graves så tæt på søen, at der skabes et sammenhængende vandspejl mellem den nuværende sø og en gravesø.

Kort 2. Udsnit af kort med den § 3 beskyttede sø.

2.6. Hvis vandindvindingen medfører påvirkninger

Hvis miljøtilstanden i søer, vandløbet eller moser i området mod forventning ændres væsentligt, og det ikke kan udelukkes, at det skyldes vandindvindingen tilknyttet lergravningen, kan Svendborg Kommune kræve, at indvindingsmængden reduceres.

Råstofindvinder er erstatningspligtig for skader, der opstår som følge af indvindingen⁵. Skaderne kan f.eks. være forandring af grundvandsstanden, ændring af vandføringen i vandløb eller vandstanden i søer m.v.

I mangel af enighed afgøres erstatningsspørgsmålet af taksationsmyndighederne.

2.7. Andre bestemmelser

En tilladelse til vandindvinding kan ændres eller tilbagekaldes uden erstatning, hvis tilladelsen er givet på grundlag af urigtige oplysninger af væsentlig betydning, eller hvis vilkårene for tilladelsen tilside-sættes.

⁴ Lov nr. 9 af 3. januar 1992 om naturbeskyttelse Jf. lovbek. nr. 240 af 13. marts 2019

⁵ § 28 i Lov om vandforsyning.

3. Klagevejledning

Der kan klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet over kommunens afgørelse efter Vandforsyningslovens §75.

Du er klageberettiget, hvis du er part i sagen, har en retlig interesse i sagen eller repræsenterer en landsdækkende forening og organisation, der som hovedformål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser.

En eventuel klage skal indgives via Klageportalen på Nævnenes Hus:

<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>

Tilladelsen er annonceret på Svendborg Kommunes hjemmeside www.svendborg.dk den 3. juni 2019, og sidste dag for klage er den 2. juli 2019.

Vi gør opmærksom på, at du skal bruge NemID for at klage, også hvis du repræsenterer et firma eller en organisation. Der skal indbetales et gebyr på 900 kr. for at klage som privatperson og 1800 kr., hvis du repræsenterer et firma eller en organisation.

Hvis du ikke kan bruge den digitale klageportal

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal normalt afvise en klage, der ikke kommer ind via Klageportalen.

Hvis du af en eller anden grund ikke kan bruge ovenstående klageadgang, så kan du sende din indsigelse til kommunen sammen med begrundelsen for, at du ikke kan anvende klageportalen.

Kommunen videresender din henvendelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som vil afgøre, om du har en gyldig grund til ikke at anvende klageportalen.

Søgsmål

Hvis afgørelsen ønskes prøvet ved en domstol, skal sagen være anlagt inden seks måneder efter at afgørelsen er meddelt jf. Vandforsyningsloven § 81.

4. Baggrund

Wienerberger A/S har den 25. april 2018 søgt Region Syddanmark om en udvidelse af råstoftilladelsen til også at indbefatte blåler inden for det 9,6 ha store graveområde, som består af en del af matr. nr. 9b Stenstrup By, Stenstrup mf. Den eksisterende tilladelse omfatter kun gravningen af rødler. Rødleret er den overfladenære forekomst af ler, som kalken er udvasket af, og blåleret er det underliggende ler, som stadig er kalkholdigt. Gravningen af blåleret vil derfor medføre, at gravningen kommer et stykke under grundvandsspejlet, og det kræver en tilladelse efter vandforsyningslovens §§ 20 og 26.

Gravning under grundvandsspejlet er ikke en dissideret vandindvinding, men fjernelse af materiale under grundvandsspejlet medfører, at grundvandet vil strømme til udgravningen og udfylde den mængde ler, der er bortgravet. Denne proces giver imidlertid samme effekt som en vandindvinding.

5. Vurdering af tilladelsen i forhold til gældende planer

Gravningen af ler er ikke i strid med bestemmelser og målsætninger i Svendborg Kommunes Kommuneplan 2017-29 eller Vandforsyningsplan 2010-22. Svendborg Kommune vurderer desuden, at indvindingen ikke er i modstrid med de vedtagne statslige vandområdeplaner.

6. De overordnede grundvandsforhold

Råstofgraven vil ligge inden for OSD, men uden for indsatsområde for nitrat. Grundvandsstrømmen vurderes at være vestlig i det dybere grundvandsmagasin. Lertykkelsen vurderes at være mellem 15 og 30 m i området.

Det nærmeste vandværk er Lunde Ny Vandværk, Svendborg Vand. Der er omkring 1,25 km til den nærmeste boring, og råstofgraven ligger udenfor vandværkets indvindingsopland. Nærmest private vandindvinding ligger omkring 500 m mod vest.

Råstofindvindingen vil fjerne 3-6 m af leret under muldlaget og med baggrund i den forholdsvis store afstand til vandindvindingerne og det overvejende tykke lerdække, vurderes råstofindvindingen ikke at være i strid med drikkevandsinteresserne i området.

7. Generelt om råstofgravning under grundvandsniveauet

Generelt vurderes råstofgravning ikke at udgøre en forureningsrisiko for grundvandet, da eventuelle ændringer i grundvandskernen er lokale og små, og vilkårene i råstofstilladelsen sikrer, at grundvandet ikke forurennes med oliestoffer eller andet.

Undersøgelser har også vist, at årstidsvariationerne i grundvandsmagasiner⁶ har større indvirkning end de sænkninger som forekommer i forbindelse med råstofindvindingen under grundvandsspejlet.

I Miljøstyrelsens vejledning: Miljøprojekt Nr. 526, 2000 om 'Følgenvirkninger af råstofgravning under grundvandsspejlet' er konklusionen at:

I gravningens første fase etableres en momentan sænkning af grundvandsspejlet og indstrømning af grundvand til graven, som balancerer eksakt det råstofvolumen, som fjernes.

Ved ophold i graveprocessen, vil der ske en retablering af grundvandsspejlet. Den dannede gravesø vil efterhånden være en buffer og have en stærkt dæmpende effekt på sænkningerne af grundvandet i området.

Det anbefales at gravningen generelt indledes med at etablere et så stort søareal som muligt, og at gravningen foregår langsomt i starten. Det tilrådes endvidere, at konsekvenserne af gravningen dokumenteres i form af en nøje registrering af de opgravede råstofmængder på f.eks. daglig eller ugentlig basis, og at der foretages en løbende måling af grundvandsspejlet i og omkring råstofgraven.

8. Størrelsen af vandindvindingstilladelsen

Wienerberger A/S har søgt om tilladelse til at indvinde op til 30.000 m³ ler årligt. Indvindingen vil foregå en til tre gange årligt af 4 til 6 ugers varighed.

Erfaringsmæssigt sættes porøsiteten ofte til 20 % i en sand, grus og sten forekomst. En lerforekomst vurderes at have en større porøsitet, men porestørrelsen er meget mindre og bl.a. derfor er vandstømningen i ler meget langsommere end i sand.

9. Kommunens vurderinger af påvirkningerne som følge af lergravningen

Svendborg Kommune vurderer at lergravningen under grundvandsspejlet indenfor det ansøgte område vil kunne foretages uden væsentlig påvirkning på den beskyttede sø.

I opstartsfasen vil en stor del af de 30.000 m³ ler årlig, være den overfladenære rødler. Når der begyndes at grave ned under grundvandsspejlet, vil gravningen ske over flere gange i løbet af året, så grundvandsstanden vil få ro til at genoprette sig mellem gravningerne. Grundvandet fra den

⁶ Region Hovedstaden. Evalueringsrapport: Monitorering af vandstand ved Store Rosenbusk Grusgrav, COWI, marts 2015.

tilstødende intakte ler vil strømme langsomt til udgravningerne, og startes gravningen under grundvandsstanden op i god afstand fra §3 søen, vil regn også være med til at fylde søen op.

Når der er dannet en sø, vil den videre gravning under grundvandsstanden give en mindre og mindre påvirkning på områdes overfladenære grundvand, og der vil kunne graves op mod den beskyttede sø, uden at der sker en nævneværdig påvirkning. Etableringen af søerne i graveområdet vil med tiden gøre området endnu bedre for naturen.

Som beskrevet i afsnittet om grundvandsforholdene så er der ingen reelle grundvandsinteresser i området, men at der skabes et naturområde, vil rent faktisk være positivt for grundvandsindvindingen, da det vil medføre en mindre tilførsel af gødningsstoffer og pesticider.

10. Vurdering af indvindingens påvirkning af bilag IV-arter

Med de stillede vilkår, vurderer kommunen, at det ansøgte ikke kan beskadige eller ødelægge yngle eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV.

11. Partshøring

Svendborg Kommune har den 3. maj 2019 sendt et udkast til afgørelse til Wienerberger A/S, Region Syddanmark og jordejer med ønske om eventuelle kommentar senest den 27. maj 2019. Der er ikke kommet kommentarer til udkastet.

12. Offentliggørelse

Tilladelsen offentliggøres på Svendborg Kommunes hjemmeside den 3. juni til den 2. juli 2019.

Venlig hilsen

Jakob Nørby
Geolog

Svendborg Kommune
Natur og Miljø

Svendborgvej 135
5762 Vester Skerninge

Tlf: +45 62233418
E-mail: jakob.norby@svendborg.dk

Kopi er sendt til:

Gitte.Gro@rsyd.dk (Sagsbehandler i Region Syddanmark)
hvidkilde@hvidkilde.dk (Jordejer)
JEDB@orbicon.dk (Rådgiver, ORBICON)
mst@mst.dk (Miljøstyrelsen)
fbr@fbr.dk (Forbrugerrådet Tænk)
svendborg@dn.dk; dn@dn.dk (Danmarks Naturfredningsforening)
soren@knabe.dk; post@sportsfiskerforbundet.dk (Danmarks Sportsfiskerforbund)

Bilag 5. Eksisterende tilladelse

Wienerberger A/S Petersminde Teglværk
Assensvej 154
5771 Stenstrup

CVR-nr.: 10502306.

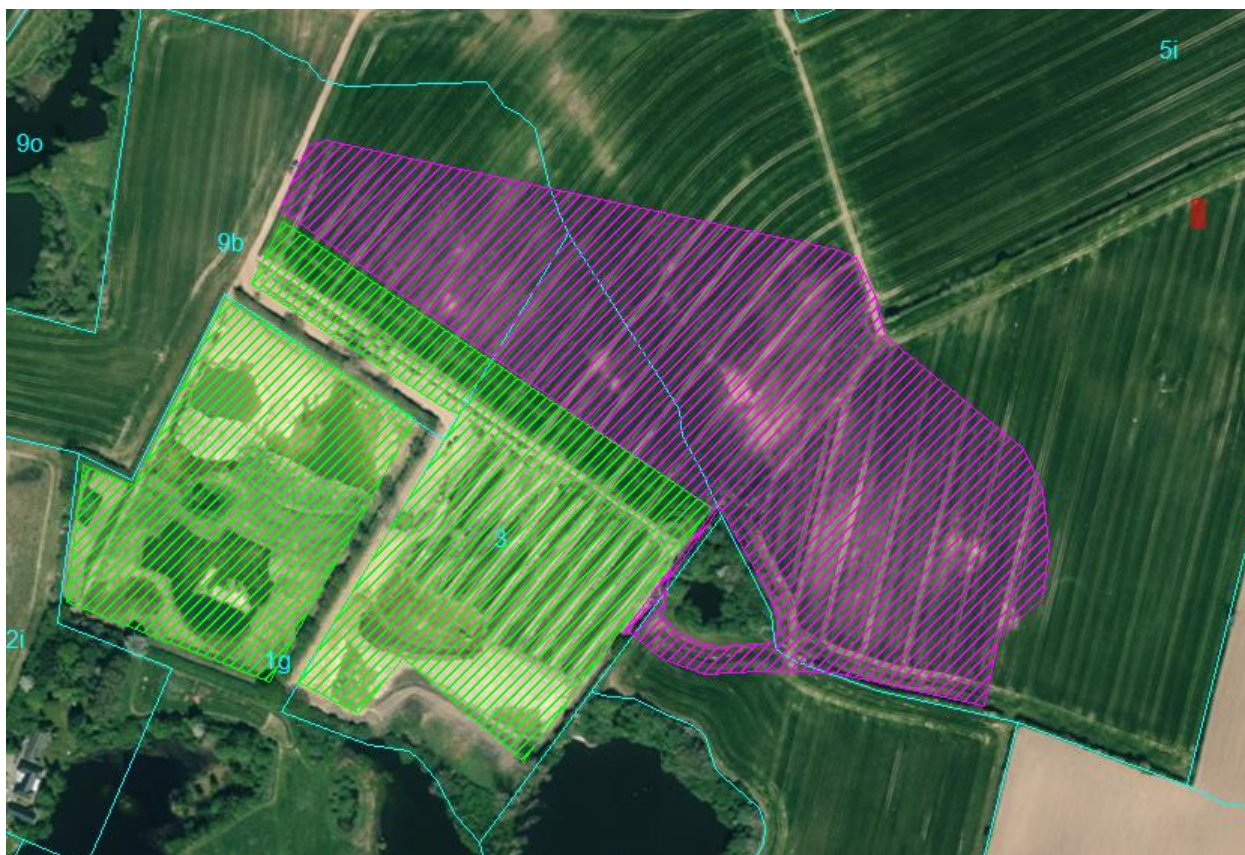
Miljø og Råstoffer

Kontaktperson: Gitte Gro
E-mail: gitte.gro@rsyd.dk
Direkte tlf.: 29201940

Dato: 30. august 2018
Sagsnr.: 18/17091

TILLADELSE TIL ERHVERVSMÆSSIG INDVINDING AF RØD- LER GÆLDENDE TIL DEN 1. JULI 2028

På del af matrikel nr. 9b Stenstrup By, Stenstrup, 5i Lunde By, Lunde samt 3 og 8i Kirkeby By, Kirkeby i Svendborg Kommune.

Pink skravering viser projektarealet Lunde 4. De med grønt skraverede arealer viser den næsten færdiggravede tilladelse.

Indholdsfortegnelse

Tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer	2
Sagens baggrund	2
Ejerforhold.....	2
Før tilladelsen tages i brug	2
Vilkår for tilladelse til råstofindvinding	4
Drift	4
Afstandskrav	5
Vej og trafik	6
Forureningsforebyggelse	6
Efterbehandlingsvilkår	7
Generelle bestemmelser	8
Sikkerhedsstillelse.....	9
Afgørelse om ikke VVM-pligt	11
Ansøgningsprocessen	13
Ansøgning – udtalelser og tilladelser (stjernehøring)	13
Partshøring	15
Høring af Svendborg Kommune vedr. fastsættelse af efterbehandlingsvilkår	16
Klagevejledning	16
Bilag	17
1. Oversigtskort I og II	
2. Graveplan	

Tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer

Region Syddanmark meddeler tilladelse til, at der indvindes 25.000 m³ rødler årligt på 9,6 ha på del af matrikel nr. 9b Stenstrup By, Stenstrup, 5i Lunde By, Lunde samt 3 og 8i Kirkeby By, Kirkeby i Svendborg Kommune.

Tilladelsen til erhvervsmæssig råstofindvinding meddeles i henhold til råstoflovens § 7 stk. 1, og er betinget af vilkårene på de følgende sider.

Sagens baggrund

Regionen har modtaget en ansøgning om tilladelse til indvinding af op til 25.000 m³ rødbrændende ler på 9,8 ha beliggende på ovenstående matrikler på Lundevej 2a i Svendborg Kommune. Indvindingen på projektarealet vil være en fortsættelse af lerindvindingen på det tilstødende areal beliggende syd for og op til projektarealet. Indvindingen vil foregå med gravemaskine indtil bunden af det rødbrændende ler 1- 1,5 meter under terræn. Der graves kun over grundvandsspejl.

Der planlægges at køre leret til teglværket på traktor med sættevogn. Intern køre- og adgangsvej vil blive etableret midlertidigt i nødvendigt omfang med brændte teglsten og udlægning af køreplader for at minimere støvdannelse og udtræk af jord på adgangsvej. Der indvindes ler i en til tre perioder årligt af ca. 4-6 ugers varighed. For til- og frakørsel anvendes lovlig etableret adgang gennem beskyttet dige mod syd.

Projektarealet ligger inden for OSD, men uden for indsatsområde for nitrat og udenfor indvindingsomland til vandværker. Lertykkelse vurderes at være mellem 15 og 30 m i området. Nærmeste private drikkevandsindvinding ligger omkring 500 m mod vest.

Arealet er udlagt til graveområde i Råstofplan 2012 og videreført i Råstofplan 2016

Ejerforhold

Ifølge tingbogen står Christian Ahlefeldt Laurvig- Lehn som ejer af alle berørte matrikler

Før tilladelsen tages i brug

Region Syddanmark skal give accept til at indvindingen sættes i gang. Arbejdet med at rømme overjord og indvinde må ikke påbegyndes før følgende forudsætninger er opfyldt:

- **Klagefristen** skal være udløbet. Evt. klager over tilladelsen har som udgangspunkt opsættende virkning. Derfor kan tilladelsen ikke udnyttes før alle klagemuligheder er udtømt.
- **Sikkerhedsstillelse**. Der skal være stillet en økonomisk sikkerhed for efterbehandlingen af graveområdet, og den forudsatte sikkerhedsstillelse skal foreligge i form af

et dokument udstedt af råstofvindvinderens pengeinstitut el. lign. over for Region Syddanmark.

Øvrige tilladelser og/eller dispensationer i forbindelse med råstofvindvindingen, som ikke er nævnt i denne tilladelse skal indhentes separat.

Vilkår for tilladelse til råstofindvinding

Drift

1. Tilladelsen er gældende indtil den 1. juli 2028, hvor tilladelsen udløber. Såfremt indvindingen ikke er færdig, kan der søges om en ny tilladelse.
2. Der må årligt indvindes 25.000 m³ rødder.
3. Råstofgravens driftstider er:
 - a. Gravemaskiner, transport- og oparbejdningsanlæg: 7-18 på hverdage
 - b. I enkeltstående tilfælde kan det være nødvendigt at afvige fra de generelle åbningstider. Dette må kun ske med accept af Region Syddanmark.
4. Til råstofindvinding, herunder behandling af materialerne, må kun anvendes en gravemaskine, som angivet i ansøgningen. Afvigelser herfra kan kun ske efter aftale med Region Syddanmark.
5. Efter etableringsfasen må det ækvivalente støjniveau fra indvindingsområdet i driftssituationen ikke overstige følgende værdier målt/beregnet ved nærmeste nabobebyggelse:

Dage	Tidsrum	Støjniveau
Mandag – fredag	07.00 – 18.00	55 dB (A)
Andre tidspunkter		Lukket

Hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet, skal virksomheden ved målinger eller beregninger dokumentere at ovenstående støjgrænser overholdes. Udgifterne hertil afholdes af virksomheden. Nævnte målinger/ beregninger skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" i henhold til gældende lovgivning, og skal udføres af et laboratorium eller person, som er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

Målingernes/beregningernes samlede ubestemthed må for stationære kilder højst være på 3 dB (A) og for mobile kilder højst 5 dB (A).

Viser målingerne/beregningerne, at virksomheden overskrider grænseværdierne, skal virksomheden lade foretage afhjælpende foranstaltninger.

Støj fra til- og frakørende lastvogne mv. skal begrænses mest muligt. Køretøjer må, på råstofgravens areal, ikke holde med motoren i gang, med mindre læsning gør det påkrævet.

6. Der må ikke opstå støvgener uden for råstofgravens areal. Konstateres støvgener, der kan henføres til virksomhedens drift, skal der træffes foranstaltninger til nedbringelse af generne.
7. Muld skal placeres således, at der ikke kan ske sammenblanding med andre materialer.
8. Hvis der sker skader på skel eller evt. levende hegn er indvinder forpligtet til at udbedre skaderne med mindre andet er aftalt med lodsejer og godkendt af Region Syddanmark.
9. Arealet, hvorpå der indvindes, må ikke overstige 2 ha. Der skal ske en løbende efterbehandling af afgravede områder i samme takt som indvindingen skrider frem. Ved graveområdet forstås områder, hvor muld og overjord er fjernet og gravning er påbegyndt.
10. Råstofindvindingen skal tilrettelægges og udføres i overensstemmelse med graveplanen, jf. bilag 2. Eventuelle ændringer i graveplanen skal godkendes af Region Syddanmark.
11. Region Syddanmark skal til enhver tid holdes underrettet om, hvem der forestår indvindingen.
12. Personalet skal være bekendt med vilkårene i denne tilladelse samt den til enhver tid gældende grave- og efterbehandlingsplan.

Afstandskrav

13. Grænsen for det område der må graves i, skal sættes af i marken efter nærmere aftale med Region Syddanmark. Pælene til afmærkning mv. må ikke fjernes, og skal sikres, så de ikke bliver beskadiget. Det kan f.eks. ske med betonringe.
14. Der må ikke graves nærmere end 3 meter fra privat vej, naboskel og hegn med mindre andet er aftalt med lodsejer og godkendt af Region Syddanmark. Der må efter de 3 meter ikke graves under et skråningsanlæg på 1:2.
15. Der må ikke graves nærmere end 3 m til beskyttede diger.

16. Der må ikke graves nærmere end 10 m til det § 3 beskyttede vandhul beliggende i den sydvestlige del af projektarealet.
17. Hvis indvindingen af rødder medfører en tilstandsændring af søen er indvinder forpligtet til at genoprette skaden.
18. Tilladt gravedybde er til forekomstens bund under forudsætning af at skråningsanlæg ikke overskrides.

Vej og trafik

19. Kørsel til og fra projektarealet må kun ske via Smedegårdsvej ud på Assensvej. Grusvejen hen over matrikel nr. 8a og 8c Kirkeby By, Kirkeby ejet af Svendborg Kommune må anvendes.
20. Den kommunale grusvej må ikke udbygges eller ændres uden tilladelse fra Svendborg Kommune. Grusvejen skal holdes i samme stand som nu og eventuelle skader som følge af råstofindvinding skal repareres på indvinders regning.
21. Alle offentlige veje der anvendes til transport af ler, skal renholdes ved at der senest ved arbejdsdagens ophør, rengøres for tabt ler eller materiale der er trukket med ud på offentlig vej.
22. I perioderne hvor der ikke indvindes ler, skal adgangsvejen være afspærret med bom, kæde eller to hofmandsklodser.

Forureningsforebyggelse

23. Den der udnytter tilladelsen, skal drage omsorg for, at grundvandet ikke forurenes fx af oliespild fra maskiner.
24. Alt arbejde med miljøfremmede stoffer skal ske i henhold til gældende regler.
25. Tankning, olieskift og lignende af grave- og læssemaskine skal foregå uden for selve gravearealet. Det samme gælder så vidt muligt for service og reparation.

26. Køretøjer og andre maskiner skal holdes i god stand, så der ikke forekommer olie-dryp.
27. Tanke, beholdere og tankanlæg med olieprodukter, benzin og lignende skal opbe-vares forsvarligt uden for selve gravearealet i aflåst container med spildbakke, så der ikke er risiko for forurening af jord og grundvand eller regn- og spildevandssy-stemer.
28. Bortskaffelse af affald skal ske i henhold til Svendborg Kommunes Regulativ for af-fald.
29. Der må ikke deponeres affald eller andet, der kan forurene grundvand, jord og un-dergrund i grusgraven. Der skal træffes effektive foranstaltninger mod forurening f.eks. ved afspærring i perioder hvor der ikke indvindes.
30. Der må ikke foretages afbrænding i lergraven.

Efterbehandlingsvilkår

31. Da arealet planlægges efterbehandlet til landbrugsmæssig drift stilles der ikke krav om en specifik efterbehandlingsplan. Alle ændringer i nedenstående vilkår for ef-terbehandling skal godkendes af Region Syddanmark.
32. Indvindingsområdet skal efterbehandles til jordbrugsmæssig drift. Mulden skal do-zes tilbage på det afgravede areal der skal behandles så det bliver egnet til jord-brugsformål. Ved behov skal der grubbes og drænes.
33. Der skal stilles en sikkerhed for gennemførelsen af efterbehandlingen. Region Syddanmark kan kræve sikkerhedsstillelsen forhøjet, hvis det findes nødvendigt på grund af ændringer i efterbehandlingsplanen og/eller andre forhold. Sikkerheden skal gælde til efterbehandlingen er udført og godkendt af Region Syddanmark.
34. Efterbehandlingsarbejdet skal gennemføres etapevis så tidligt, som det under hen-syn til råstofgravens drift er praktisk muligt.
35. Indvindingsområdet skal umiddelbart efter gravearbejdets afslutning ryddes for alt der er opført eller anlagt i tilknytning til råstofindvindingen, der virker skæmmende på naturen.

36. Hældningen på arealerne skal være mellem 1:6 og 1:7.
37. Fjernes eller beskadiges beplantning i skel skal en tilsvarende beplantning etableres som en del af efterbehandlingsarbejdet.
38. Såfremt tilladelsen inddrages i medfør af Råstoflovens § 11, indtræder efterbehandlingsforpligtigheden omgående.
39. I tilfælde af gravning på tilgrænsende ejendomme kan Region Syddanmark på et hvilket som helst tidspunkt, under som efter gravningens afslutning, forlange gennemgravning og efterbehandling af skelområdet, således at hele forekomsten udnyttes, og således at der ikke står en vold tilbage mellem ejendommene.
40. Når efterbehandlingen af indvindingsområdet er godkendt af Region Syddanmark, vil de tinglyste blive aflyst og sikkerhedsstillelsen blive frigivet.

Generelle bestemmelser

Følgende gælder i øvrigt efter loven:

Tilladelsen kan tilbagekaldes af Region Syddanmark i tilfælde af grov eller gentagen overtrædelse af vilkår, eller efter lovgivningen i øvrigt.

Tilladelsen bortfalder, såfremt råstofindvindingen ikke er begyndt senest tre år efter, at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i tre på hinanden følgende år.

Vilkårene om efterbehandling skal efter reglerne tinglyses på ejendommene, når klagefristen er udløbet. Tinglysningen sker i medfør af Råstoflovens § 10, stk. 6 med Region Syddanmark som påtaleberettiget. Vilkårene er bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår retten er stiftet og uanset om der sker tinglysning.

Indvinder skal efter loven betale tinglysningsgebyret. Når tinglysningen er sket, sender Region Syddanmark en regning for udlagt tinglysningsgebyr.

Region Syddanmark kan på et senere tidspunkt fastsætte yderligere vilkår eller foretage ændringer af allerede stillede vilkår, såfremt dette måtte vise sig nødvendigt.

Øhavsmuseet skal underrettes hvis der under indvindingen stødes på grave, gravpladser, bopladser, ruiner eller andre jordfaste fortidsminder. Indvindingen skal standses i det

omfang den berører fortidsmindet.

I tilfælde af at en virksomhed, som foretager indvinding, går konkurs eller i betalingsstandsning m.v., er såvel ejendommens ejer som den, der driver virksomheden, forpligtiget til straks at underrette Region Syddanmark.

Tilførsel af såvel forurenede som uforurenede jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave er forbudt, jf. Jordforureningslovens § 52.

Resultater af råstofboringer eller prøveboringer i jorden skal indberettes til GEUS inden tre måneder efter udførelsen. Indberetningen skal ske på særlige skemaer, jf. råstoflovens § 28, stk. 1.

Der skal betales råstofafgift ved indvinding af naturbundne råstoffer, jf. lov nr. 1408 af 21. december 2005 om ændring af lov om afgift af affald og råstoffer.

Tilladelsen fritager ikke indehaveren af tilladelsen for ansvar over for tredjemand efter sædvanlige naboretlige regler.

Erstatningsansvar for eventuelle skader opstået som følge af indvindingen påhviler vedkommende, der udnytter tilladelsen, efter de almindelige erstatningsregler.

Region Syddanmark er tilsynsmyndighed i forhold til, at vilkårene i tilladelsen overholdes, jf. Råstoflovens § 31, stk. 1. Tilsynsmyndigheden kan meddele påbud om, at et ulovligt forhold skal lovliggøres inden for en nærmere fastsat frist, jf. Råstoflovens § 31, stk. 3. Tilsynsmyndigheden kan, såfremt et påbud ikke efterkommes indenfor den fastsatte frist, lade de påbudte foranstaltninger udføre for den ansvarliges regning.

Sikkerhedsstillelse

Wienerberger A/S Petersminde Teglværk skal stille en sikkerhed til sikring af efterbehandlingsarbejderne på del af matrikel nr. 9b Stenstrup By, Stenstrup, 5i Lunde By, Lunde samt 3 og 8i Kirkeby By, Kirkeby i Svendborg Kommune på kr. 300.000, indeks 4K 2017 104,63.

Beløbets størrelse er fastlagt ud fra et estimat på en reetableringspris på 150.000 pr ha der efterbehandles til landbrug.

Der skal fremsendes en sikkerhedsstillelse til Region Syddanmark, inden tilladelsen kan tages i brug.

Sikkerhedsstillelsens størrelse afhænger af, at det aktuelle gravefelt ikke overstiger 2 ha og kan reguleres, når Region Syddanmark skønner dette nødvendigt af hensyn til ændringer i prisniveau, graveplan, efterbehandling eller lignende.

Sikkerhedsstillelsen skal årligt indeksreguleres pr. 1. april efter Danmarks Statistiks reguleringsindeks for jordarbejder. Sikkerhedsstillelsen reguleres efter foregående års indeks for 4. kvartal.

Sikkerhedsstillelsen skal være gældende indtil efterbehandlingsarbejdet er afsluttet og godkendt af Region Syddanmark, idet sikkerhedsstillelsen først da vil kunne frigives.

Afgørelse om ikke VVM-pligt

Region Syddanmark har gennemført en VVM-screening (Vurdering af Virkninger på Miljøet) af det ansøgte. Det vurderes samlet, at en tilladelse til det ansøgte ikke kræver udarbejdelse af en VVM-redegørelse, da den ansøgte råstofindvinding ikke vurderes at give anledning til væsentlige ændringer af miljøpåvirkningen.

Der er i tilladelsen til indvinding af rødler stillet vilkår, der imødegår de konkrete miljøpåvirkninger, som råstofindvindingen medfører.

Afgørelsen om ikke VVM-pligt er meddelt i henhold til VVM-bekendtgørelsen § 3, stk. 1

Screeningen er ikke en tilladelse, men alene en afgørelse om at projektet ikke skal gennem en VVM-proces.

Screening er en administrativ proces, hvor projektet vurderes i forhold til en række faste kriterier, bl.a.

- projektets dimensioner
- den miljømæssige sårbarhed i de geografiske områder, der kan blive berørt
- påvirkningens omfang (geografisk og omfanget af personer, der berøres)
- påvirkningens varighed, hyppighed og reversibilitet og
- projektets kumulative effekter

Der søges om tilladelse til indvinding af rødbrændende ler på 9,8 ha.

Der findes et mindre § 3 beskyttet vandhul opstået som følge af tidligere råstofgravning. Der stilles afstandskrav og søen vurderes herefter ikke at blive berørt. Der er ingen kendskab til sårbar natur, fredede arealer, bilag IV – eller rødlistearter på eller nær projektarealet. Der anslås at være et tykt lerlag på op til 30 m under projektarealet og som følge heraf vurderes grundvandet at være velbeskyttet i området.

De landskabelige forhold vil blive påvirket, idet råstofindvindingen fjerner dele af landskabet. Indvindingen udføres i etaper og arealerne reetableres til landbrugsdrift løbende. Den landskabelige påvirkning forventes ikke at blive væsentlig.

Der vil være støj fra råstofindvindingen i dagtimerne i indvindingsperioderne. Støjpåvirkningen vurderes at kunne overholde de vejledende støjgrænser for de nærmeste boliger i åbent land, og vil i øvrigt blive reguleret gennem indvindingstilladelsen. Der er ingen ejendomme indenfor en radius af 150 m fra projektarealet.

Transporten med råstoffer fra arealet vil påvirke beboere i omegnen, på lige fod med tunge landbrugsmaskiner i de perioder der indvindes ler på arealet.

Den landskabelige påvirkning vil være varig og ikke reversibel, hvorimod påvirkningen mht. trafik, støj, støv fra råstofindvindingen mv. ikke vil være varig.
Påvirkningerne forventes hverken enkeltvist eller samlede, at være væsentlige.

Det er regionens vurdering, at resultatet af screeningen af det ansøgte projekt ikke giver anledning til at antage at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport (tidligere VVM redegørelse), da projektet hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter eller vedtagne planer, antages at få nogen væsentlig påvirkning af miljøet.

Ansøgningsprocessen

Ansøgning – udtalelser og tilladelser (stjernehøring)

Ansøgningsmaterialet har været sendt i høring til følgende:

Hvem	Navn	adresse
Ansøger	Wienerberger A/S, Petersminde Teglværk, 5771 Stenstrup	Kerstin.polozek@wienerberger.dk
Rådgiver	Jens Demant, Orbicon	jedb@orbicon.dk
Lodsejer	Christian Ahlefeldt Laurvig-Lehn	hvidkilde@hvidkilde.dk
Svendborg Kommune	Jakob Nørby	Jakob.norby@svendborg.dk
Øhavsmuseet	Marie Vang Posselt	mvp@svendborgmuseum.dk

Svendborg kommunes høringssvar	Region Syddanmarks kommentarer
NATUR Vi vurderer, at det ansøgte ikke vil påvirke arter omfattet af Habitatdirektivets Bilag IV eller natur omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Vurderingen er foretaget på følgende forudsætninger: - aktiviteterne må ikke foregå på arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 - aktiviteterne må ikke påvirke vandstanden på nærliggende § 3 arealer - den viste, eksisterende tilkørselsvej må ikke udvides. Hvis ovenstående ikke kan sikres, skal der på forhånd indsendes en ansøgning om dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.	Svendborg Kommunes forudsætninger er lagt til grund for stillede vilkår i tilladelsen. Regionen vurderer derfor at forudsætningerne respekteres. - Der stilles vilkår om graveafstand på 10 m til vandhullet på projektarealet. - Indvinder er erstatningspligtig hvis der sker tilstandsændring i søen som følge af råstofindvindingen - Der tillades til- og frakørsel på samme betingelser som den snart færdiggravede tilladelse på naboarealet mod sydvest.
GRUNDVANDSBESKYTTELSE OG VANDFORSYNING Råstofgraven vil ligge inden for OSD, men uden for indsatsområde for nitrat. Det nærmeste vandværk er Lunde Ny Vandværk, Svendborg Vand. Der er omkring 1,25 km til den nærmest boring og råstofgraven ligger udenfor vandværkets indvindingsopland. Grundvandstrømmen vurderes at være vestlig i det dybere grundvandsmagasin. Lertykkelsen vurderes at være mellem 15	

og 30 m i området. Nærmest private vandindvinding ligger omkring 500 m mod vest. Råstofindvindingen vil kun fjerne 1-2 m af den udvaskede ler under muldlaget og med baggrund i den forholdsvis store afstand til vandindvindingerne og det tykke lerdække vurderes råstofindvindingen ikke at være i strid med drikkevandsinteresserne i området.	
VEJ Der er allerede en lovlig etableret adgang (angivet med rød pil). Se nedenstående. Grønne områder på ovenstående kort er kommunalt ejet. Grusvejen gennem det kommunalt ejede areal må benyttes til lerkørsel. Når teglværket i en periode ikke skal køre ler, skal adgangsvejen være afspærret med to hofmandsklodser. Efter endt lerkørsel skal kommunens grusvej efterlades i samme eller bedre stand. Vejen må dog ikke udvides, og udbedringer må ikke ske uden forudgående aftale med Svendborg Kommune. Den offentlige asfalterede vej skal rengøres efter behov.	Der er i tilladelsen stillet vilkår om kørsel, se side 6, vilkår 19 – 22, samt bilag 1. Hvis der ønskes en alternativ vejadgang skal det aftales med Svendborg Kommune. Det påhviler ansøger at søge Svendborg Kommune herom. Svendborg Kommune har i forbindelse med tilladelsen til Lunde 3 meddelt en tilladelse til adgangsvej mod nord. Hvis ansøger ønsker en nordlig vejadgang til denne tilladelse skal der søges på ny.
ANDET Svendborg Kommune vil informere industriområdet om den forestående anvendelse af de mindre veje i industriområdet til lerkørsel. Virksomhederne vil få besked om, at de i første omgang	

skal kontakte teglværket, hvis de oplever at lerkørslen giver unødige gener.	
Svendborg Museum Svendborg Museum har stor interesse i det berørte område og anbefaler en arkæologisk forundersøgelse forud for indvinding på det omtalte område. På det berørte område er fundet en 18 cm lang dragtnål fra bronzealderen på en lokal forhøjning, der formentligt er en overpløjet gravhøj. Inden for en afstand på 1.000 meter fra det berørte område er der registreret gravhøje fra stenalder og bronzealder, brandgrave fra bronzealder og jernalder samt spredte bebyggelsesspor. Dertil kommer enkeltfund af flintøkser fra stenalderen og en of-fenedlæggelse i form af et sværd fra bronzealderen. Det vidner om aktivitet i området gennem flere perioder af oldtiden. Indvindingsområdet strækker sig over svagt kuperet landskab, der ud fra topografiske iagttagelser vurderes egnet for forhistorisk bebyggelse og gravlæggelser. Det vurderes derfor, at der er stor mulighed for at påtræffe skjulte fortidsminder i form af bebyggelse eller gravlæggelser fra en eller flere perioder af oldtiden på det berørte indvindingsområde, hvorfor Svendborg Museum anbefaler en arkæologisk forundersøgelse forud for indvindingsarbejdet. Svendborg Museum skal derfor kontaktes i god tid forud for indvindingen.	Det påhviler ansøger at kontakte museet i god tid inden indvindingen opstartes.

Der er indhentet ledningsoplysning i LER. Der er ingen oplysninger i LER om ledninger på arealet.

Partshøring

Region Syddanmark har foretaget partshøring, i medfør af Forvaltningslovens § 19, stk. 1. Formålet med høringen var at regionen træffer den endelig afgørelse på et fuldt oplyst grundlag. Høringen forløb i perioden den 19. juni til den 17. juli 2018.

Regionen har ikke modtaget høringssvar i perioden.

Høring af Svendborg Kommune vedr. fastsættelse af efterbehandlingsvilkår

Region Syddanmarks udkast til tilladelse har været i høring hos Svendborg Kommune omkring fastsættelse af vilkår om efterbehandling i perioden den 19. juni til den 17. juli 2018 i medfør af Råstoflovens § 10a.

Svendborg Kommune har ikke yderligere bemærkninger..

Klagevejledning

Region Syddanmarks afgørelse efter råstofloven og planloven (for så vidt angår retlige spørgsmål) kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageberettigede er adressaten for afgørelsen, en offentlig myndighed, enhver der i øvrigt har en væsentlig individuel interesse i afgørelsen, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger og organisationer, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Hvis I ønsker at klage over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet skal der klages via Klageportalen, som I finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.virk.dk eller www.borger.dk. Der logges på www.virk.dk eller www.borger.dk, som man plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Regionen, da vi har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. For behandling af klager, der indbringes for nævnet, herunder anmodninger om genoptagelse, betaler klager et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold i klagen.

En evt. klage skal være tilgængelig for Region Syddanmark i klageportalen senest den 27. september 2018 kl. 23.59. Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Klage i henhold til råstofloven har opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra modtagelsen af dette brev.

Meddelelse om endelig tilladelsen er foruden parter, jf. side 13, sendt til:

SKAT, myndighed@skat.dk

Kulturarvsstyrelsen, post@kulturstyrelsen.dk

Naturstyrelsen, nst@nst.dk

Naturstyrelsen Fyn, fyn@nst.dk

Dansk Botanisk Forening, dbotf@mail.tele.dk

Dansk Botanisk Forening, Fynskredsen, LarsChristiansen 9407@interflora.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening Fyn dnodense-sager@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening Fyn, doffyn@doffyn.dk

Friluftsrådet, fr@friluftsrådet.dk

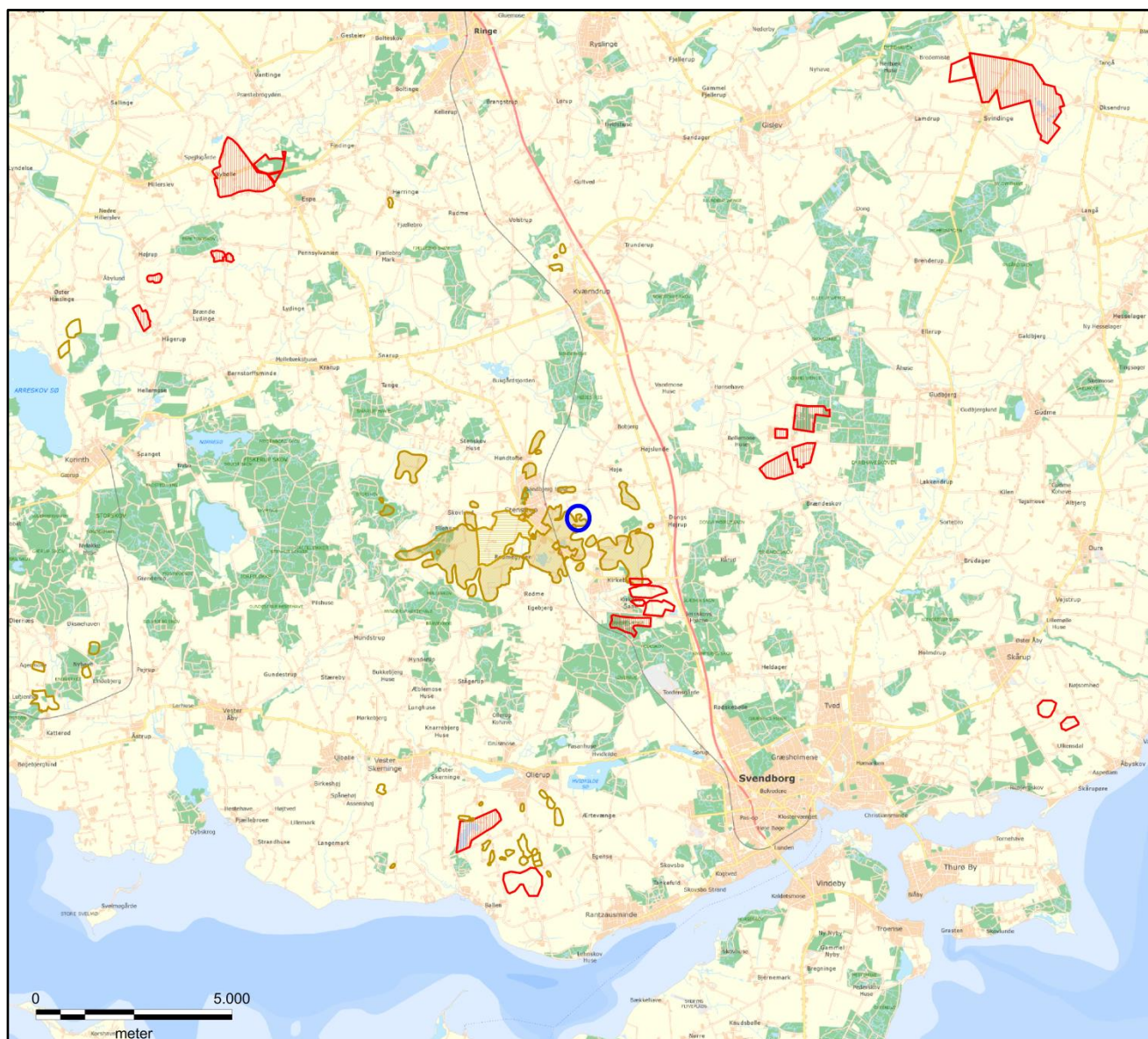
Friluftsrådet Kreds Sydfyn per-b@mail.tele.dk

Bilag

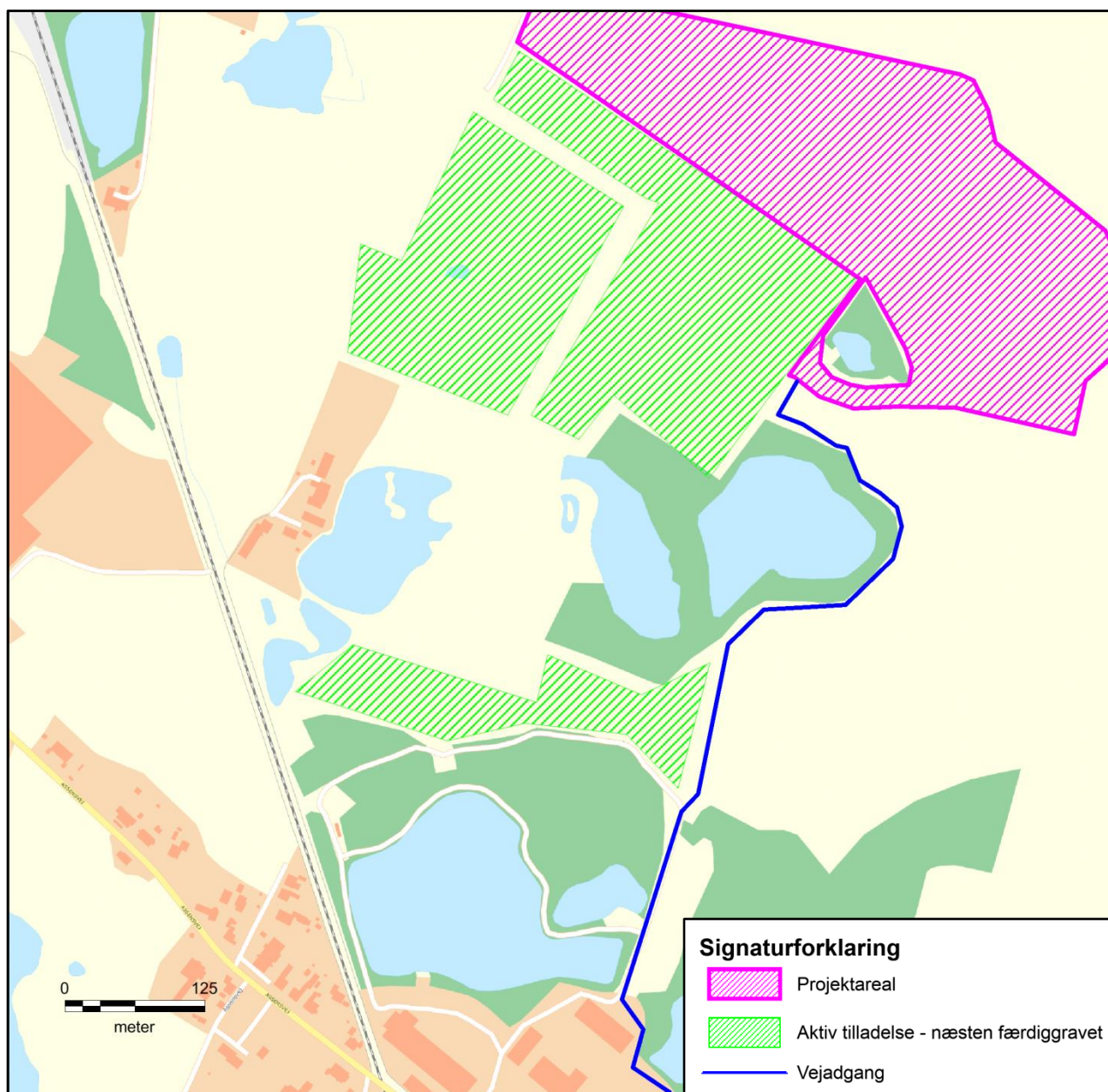
1. Oversigtskort I og II

2. Graveplan

Bilag 1. – Oversigtskort I og II

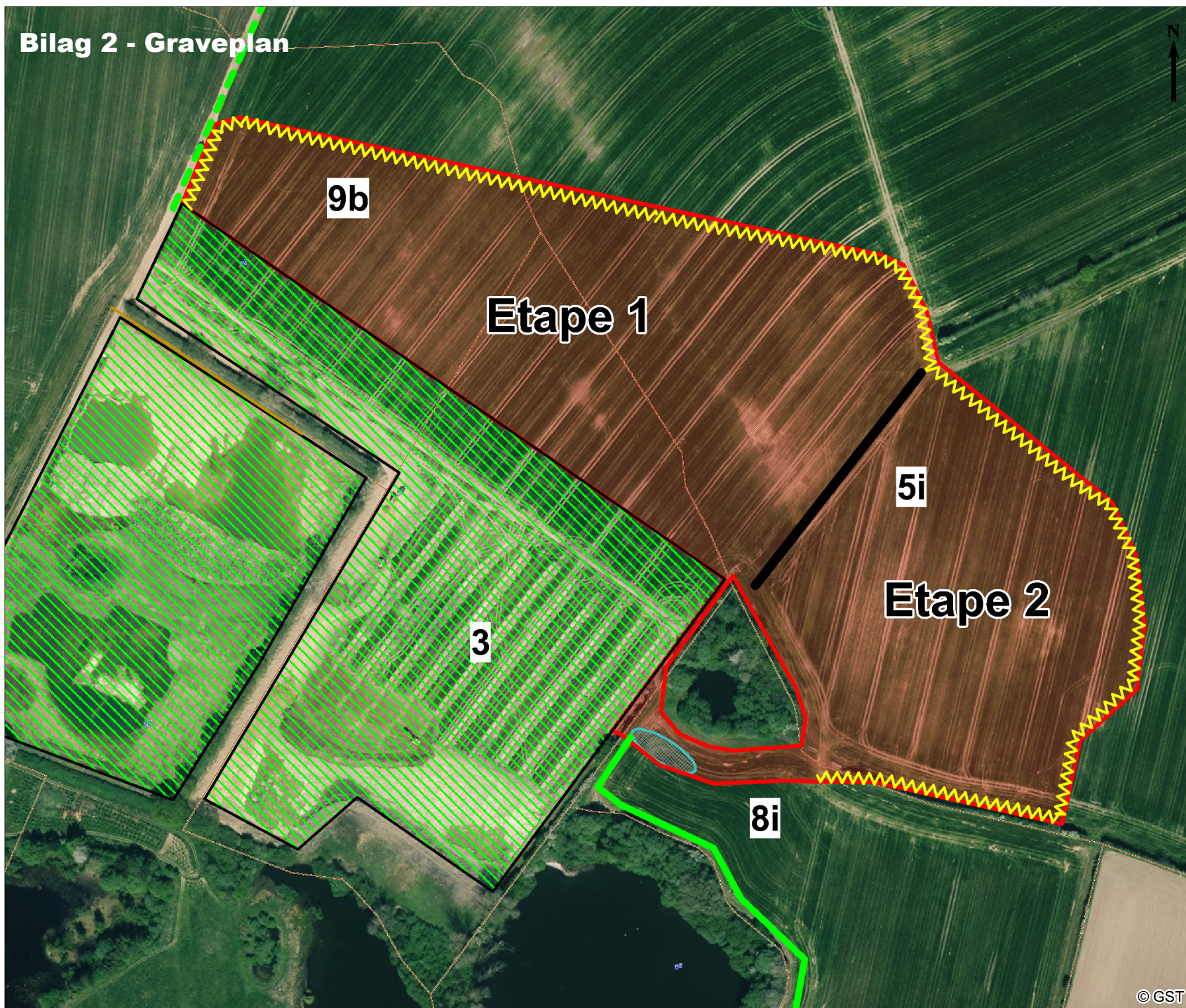

Oversigtskort I

Oversigtskort II

Bilag 2 - Graveplan

© GST

Graveplan

Ansøgt areal - Lunde 4

Signaturforklaring

Opdeling af graveetaper

Mulddepot

Adgangsvej

Alternativ adgangsvej

Nuværende gravetilladelse

Ansøgt areal - Lunde 4

Placering af gravemaskine og dieseltank

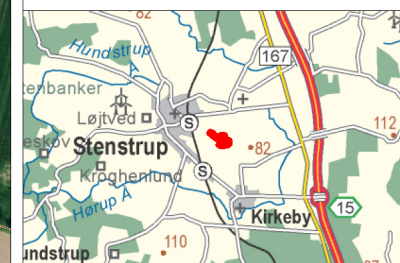

Matrikelgrænse

Datagrundlag:

Tabelnavn, Kildenavn

Bilag A

Sagsnr.	Målførhold	Kotesystem
1321600336	1:3.000	DVR90
Udarbejdet	Kontrol	Dato
JEDB	MDAN	12.06.2018

